

M. SZÁNTÓ JUDIT

Bellának hívták

KISREGÉNY ÉS GLOSSZÁK

BUDAPEST

Z-füzetek/145

**Sorozatszerkesztő
SIMOR ANDRÁS**

© M. Szántó Judit

Egy megindító női sorsot ábrázoló, drámai kisregényt és műfajilag nehezen meghatározható – talán leginkább a glosszához közel álló – rövid írások, jegyzetek, reflexiók, kuriózumok gyűjteményét tartalmazza az író új *Bellának hívtáke*.

Sorozatunkban, a Z-füzetekben ez *M. Szántó Judit* nyolcadik jelentkezése.

Letölthető:

[[PDF formátumban](#)] [[EPUB formátumban](#)]

Bellának hívták

Zsó barátnőmnél jártam a napokban. Éppen vasalásra készültem, amikor felhívott azzal, hogy feltétlenül menjek el hozzá. Átalakította a lakást. Úgy találja, hogy remekül sikerült, de szeretné az én véleményemet is meghallgatni. Ami – reméli – megerősíti az övét.

Azt válaszoltam, másnap feltétlenül felszaladok hozzá. Ám ő erősködött, hogy még ma nézzem meg az újjávarázsolt otthont, amelybe vett is egy-két apróságot, nem beszélve a hintaszékről, amire már olyan régóta vágyott. No, meg a padlásról is lehozott olyasmit, amit régebben feleslegesnek tartott, vagy nem tudta elhelyezni sehol. És most itt ül a nappaliban, néha körüljárja az egész lakást és gyönyörködik. Amikor elkészült a nagy művel, izgatottan várta haza Gazsit, hogy együtt örüljenek.

– De tudod, drágám – mondta elszontyolodva a telefonba –, bármilyen szeretetre méltó, aranyos ember a férjem, ő is csak férfiből van. Tudod, mivel reagált az átalakításra? Amivel heteket küszködtem, hogy tökéletes legyen, nem beszélve az előzetes tervezetésekről, válogatásokról és az egyéb teendőkről. Annyit mondott, hogy „hm”. Es látszott rajta, hogy teljesen hidegen hagyja a téma. Ó, Violkám! Muszáj, hogy olyan valakinek mutassam meg a művem, aki hozzám hasonló érzékenységgel rezdül a szépre.

Jó, jó, válaszoltam, de épp vasalni készülök. Tudod, milyen nehezen szánom rá magam erre a nemszeretem munkára. És ha most nem csinálom meg, ki tudja, mikor vetemedek megint rá.

De nem hagyott békén. Egy ideig még kérettem magam, de azért könnyű volt Katit táncba vinni. Otthagytam csapot, papot, még a vasalódeszkát se raktam el.

Amikor beléptem Zsóékhoz, hirtelen azt hittem, hogy egy másik lakásban járok. Csak ámultam, hogy ez a nő milyen csodát tud produkálni egy-egy új aprósággal, valami heverőre vetett csodás, pihe-puha díszpárnával, egy új vázával, amelyben üde, tarka mezei virágok virítanak... Itt meg egy új, egészen modem szőnyeg van. Hogy ezt

hogyan találta ki? Hogy egyáltalán nem üti a flamand bútort?! Ni csak. A fikusz alá egy görgön mozgatható kis állvány került. Milyen praktikus. És itt? Ezt a nőt mintha már láttam volna nálad valamilyen fényképen. Nem a nagynénéd? Ugye, hogy jól emlékszem? Várj egy csöppet... A nevét is kitalálom. Igen, Bella!

– Igen – simogatta meg szeretettel Zsó a szekreter felett lógó képet. – Ő Bella. A mi Bellánk.

Ezzel a szó Bellára terelődött.

Zsó mesélni kezdett. Én meg a heverőn ülve, hátamat az új díszpárnának vetve, hallgattam Bella történetét.

Messziről kell kezdenem a történetet, hogy Bella nagynénémet a maga valóságában varázsolhassam eléd – fogott bele Zsó az elbeszélésébe.

Bella a Zsedéry házaspár második gyermekeként látta meg a napvilágot. Apja, aki elsőszülött lánya után inkább egy fiúra vágyott volna, hamar megszerette az új csöppséget. Bella egy folyton mosolygó baba volt, aki első pillanattól kezdve végigaludta az éjszakákat. Ha éhes volt, vagy tiszta pelenkára vágyott, azt halk, szerény hangokkal adta szülei tudomására. Úgy tűnt, a sírást nem is ismeri. Boldogan kapálózott, ha foglalkoztak vele, de nem panaszkodott akkor sem, amikor magára hagyták. Ilyenkor kezeivel, lábaival foglalkozott, hangos elégedettségét fejezve ki, ha sikerült elérnie valamelyik végtagjával a kiságyára függesztett csörgőt.

Még Bözsi nővére is megbékélt vele, aki eleinte attól félt, hogy a pici érkezésével kevesebb szeretet, gondoskodás jut neki. Ötéves nagylány létére pedig a lányokban korán ébredő anyáskodó hajlamait is kielégíthette. Ha éppen játszani akart vele amikor a baba aludt, egész egyszerűen felébresztette. És Bella ilyenkor nem sivalkodott, mint más gyerek, hanem mosolyogva várta, milyen játékban lesz része.

Két év múlva újra kislánya született Zsedéryéknek, Terus. Ő kevésbé vonta magára Bözsi érdeklődését. Hasfájós, gyakran síró baba volt, aki inkább törődést igényelt, semmint hogy nővérei játékaul szolgáljon. Teruskát Bella igyekezett szórakoztatni. Órák hosszat sündörgött a húga mellett. Beszélt hozzá, rázta a csörgőt, még énekelt is neki. Gyakran sikerült is mosolyt csalnia a testvére arcára. Terus ragaszkodott is hozzá, és hosszú évekig mindig követte, mindenben utánozta fiatalabb nővérét.

Újabb három év telt el, míg a gólya ismét beköszöntött Zsedéryékhez. Az újabb kislányt Karolinának anyakönyvezték, de a család csak Babinak hívta. Ebben az időben Bözsi már nagylánynak érezte magát, szívesen sétáltatta kocsijában a picit, ült le a parkban a kisgyerekes anyák közé, és bekapcsolódott beszélgetésükbe, a picikkel kapcsolatos gondok, tapasztalatok megtárgyalását illetően. Bözsi okos volt, jó megfigyelő. A többiek szinte felnőttként kezelték. Csak akkor mosolyogták meg, amikor arra a kérdésre, kinek a babáját sétáltatja, ő azzal válaszolt, hogy a gyerek – bizony – az övé.

Már Babi is elmúlt nyolc éves, amikor megszületett Manci.

Bözsi ekkor már valóban nagylány volt, gyönyörű szép nagylány. Előtte sem maradt észrevétlen, hogy az emberek megfordulnak utána. És meghallotta, amikor dicsérik a szépségét, a járását, a kedvességét. Még az is jól állt neki, hogy mindezek tudatában rá volt írva a büszkeség. Ebben az időben már nem tudott annyit foglalkozni a kisebbekkel, mint azelőtt. Sokat segített anyjának, amikor pedig szabadon rendelkezett az idejével, akkor leginkább magával foglalkozott. Remek ízlése volt, és a viszonylag olcsón vett ruhát is fel tudta dobni egy szalag, egy gallér, egy zsabó rávarrásával. A frizurájára is mindig nagy gondot fordított. Úgy tudta bodorítani, fésülni a haját, hogy az emberek azt hitték, épp az imént lépett ki a fodrásztól.

Teruska komoly bakfissá fejlődött. Imádta a zenét, és zongorázni tanult. Tanára

szerint remekül játszott. ígéretes pályájának házassága vetett véget. Vidékre ment férjhez, és anyósáéknál laktak, aki nem nézte jó szemel, hogy menyé ilyen felesleges dolgokkal tölti az idejét ahelyett, hogy a rengeteg munkában hasznosítaná magát. De most még szabadon hódolhatott szenvedélyének, mint ahogyan annak a másik kedves időtöltésének is, hogy csinosítsa a lakást. Ez utóbbihoz hozzásegítette, hogy nagyon ügyesen rajzolt és kézimunkázott. A lakás idővel megtelt szülei és testvérei, valamint a családi kirándulások alkalmával megcsodált tájak akvarelljeivel, és minden lehető helyen Terus horgolásai díszítették a lakást.

Babika már kislány korában is álmodozó volt. Amikor pedig nagylánnyá serdült, minden szabad idejét szentimentális lányregények olvasásával töltötte, közben el-elrévedezve az olvasottakon, és természetesen magát képzelve a hősnő szerepébe, aki a befejezésre mindig megtalálta egy szerelmes férfi oldalán a boldogságát. Ébren álmodozásában gyakorta meg se hallotta, ha szóltak hozzá. Legszívesebben fel se kelt volna reggel az ágyból, hanem egy szirupos történet olvasásával töltötte volna az egész napot. Ezt – sajnos – nem tehetette: mindegyik lánynak ki kellett vennie a részét az otthoni munkákból. Mindegyiknek megvolt a maga feladata, amiből nem vonhatta ki magát. Babi tehát kénytelen volt erre az időre felfüggeszteni álmodozásait. Csak néha állt meg a keze mosogatás közben, hogy a semmibe révedve felidézzen magának a legutóbb olvasott könyvből egy felejthetetlenül szép, romantikus részletet. Majd irigykedve tekintett Mancsi hűgára, aki épp egy megfelelő ruhát keresett a szekrényében, amit felvehet majd a délutáni sétára.

Nos, igen: Mancsi. a legkisebb, a család kedvence. Akinek mindent szabad. Akit kicsi korától mindenki dédelgetett. Ugyan már ő is nagylánynak érezte magát, hisz már betöltötte a tizenhármát is, a státusza nem változott. És ő élt is a lehetőségeivel. Természetesnek vette, hogy mindenki őt dédelgeti, mindenki igyekszik a kedvébe járni. És ő volt az egyetlen gyerek a családban, akire nem vonatkozott a házimunkában való részvétel kötelezettsége. De Mancsit más előnyök is megillették: egyedül neki járt egy teljes ruhásszekrény. A másik négynek összesen kettő állt rendelkezésére. Való igaz, neki volt a legtöbb ruhája: ha valamelyik kapott újat, neki is járt egy. Azonkívül ő kapta meg azokat az igen keveset hordott holmikat is, amelyeket valamelyik kinőtt. Később Bella nagyon szép holmikat varrt neki.

Bella ugyanis varrni tanult. Hogy hogyan került sor arra, hogy a családból egyetlen lányként kenyérkereső foglalkozást tanuljon? Nos, annak története van.

Bella ugyanis nem szeretett tanulni. A mindig mosolygó, minden munkában örömmel részt vevő, minden házi teendőben ügyes, kisebb testvérei gondozásában, a betegápolásban is nélkülözhetetlen Bellus mintha megbénult volna amikor tanulásról volt szó. Nem volt buta, jól memorizált, értett mindent, csak épp utálta a tanulást, így azután elérte azt, hogy a hatodik elemi keserves elvégzése után a szülei kivették az iskolából.

No, és most mi legyen vele? – tanakodott anyja, apja. – Ó, hát otthon lesz. Lassan úgymint eladó sorba kerül.

Csakhogy Bellának egészen más tervei voltak. Eddig is varrogatott: a csináltatásból kimaradt anyagokból ugyanis készített kisebb holmit, főleg Mancinak. Ha nagyon kevés volt a maradék, akkor Mancsi babájának. Nagyon szeretett varrni. Minden szabad idejét azzal töltötte. És szívesen tanult volna egy varrodában, hogy tökéletesítse tudását.

Igen ám, csakhogy nem mert szólni. Apjának ugyanis e tekintetben határozott véleménye volt: egy lánynak nincs szüksége arra, hogy munkát vállaljon. Az ő dolga az, hogy felkészüljön a férjhezmenésre: tudjon főzni, háztartást irányítani. No, meg természetesen kézimunkázni, zongorázni, megfelelő modorban társalogni, az uráról

gondoskodni, azután – ha eljön az ideje – gyereket nevelni. A pénzkeresés a férfi dolga. És neki, az apának a feladata megkeresni azt a férfit, aki mellett a lánya – a lányai – biztos megélhetést talál(nak).

Bella egyszer mégis rászánta magát, hogy megpendítse apja előtt leghőbb vágyát. És addig-addig rimázkodott, hogy végül is meghallgatásra talált a kérése. No, természetesen megfelelő feltételekkel. Amelyek biztosítják atyai elveinek az érvényesülését.

Legelőször is keresett egy alkalmas szalont. A belvárosban talált is egyet: a tulajdonosnő körülbelül a feleségével lehetett egyidős. A szalon a hatalmas lakás két szobáját foglalta el: az egyikben a varrólányok csiviteltek, a másikban fogadta Margó asszony a kuncsaftjait. Ez utóbbi szolgált a próbákra is. Amikor pedig nagyapus bement a tulajdonossal a varrodát képező belső szobába – így szól a fáma –, igencsak elégedett volt azzal, amit látott. A lányok szorgalmasan dolgoztak, miközben halkán beszélgettek, többnyire a munkákat illetően. Mindegyik szolidan volt öltözve, a frizurája rendezett volt, és egyik sem festette magát. De a tulajdonos megjelenése, beszéde sem volt az öreg ellenére.

Mindjárt meg is állapodtak, és másnap már boldogan jelentkezett Bella a varrodában. Hamar beilleszkedett társnői közé, és a főnökasszony is jó szívvel viseltetett az ügyes és gyors kezű új kis tanonc iránt.

Amikor már szépen varrt, kedvet kapott hozzá, hogy otthon is varrjon. A házban volt egy régi Singer varrógép, amit anyja foltozásra, egyéb javításokra használt. Maradék pedig mindig akadt a rongyoszsákban. Bella, hogy apja kívánságának is eleget tegyen, miszerint az öltöztetés a családfő feladata, Mancinak varrt egy ki tudja hányadik ruhafélét. Az ugyanis világos lehetett mindenki előtt, hogy Mancinak ez meghaladta a szükségleteit. Vagyis amit Bella varrt neki, az nem számított gondoskodásnak.

Mondanom se kell, hogy a vakarcs Mancsi nem tiltakozott ez ellen. Hatalmas szekrényébe már alig fért, mégis örült minden egyes új darabnak. Reggelenként megállt a szekrénye előtt, sorban húzogatta ki és dobta félre az egyes darabokat, míg végül rátalált arra, amelyikre aznap kedve szottyant. Tény, hogy utána mindent rendbe rakott maga után.

Telt, múlt az idő. Bözsi Szatmárnémetibe ment férjhez, elköltözött a háztól. Még egy-két év, és Bella kerül sorra. Ám neki esze ágában se volt férjhez menni.

Azaz dehogynem. Csak nem úgy, ahogyan Bözsi nővére, akinek apuska tálalta a vőlegényt. Igaz, jóképű ember volt, meg vidám is. Bözsi azonban nem volt szerelmes belé. Másba se. Egyáltalán nem érintette meg a szerelem. De szófogadó, jó gyermek volt, és tudta, hogy ez az élet rendje. Minden gond nélkül követte hát az urát.

Nem így Bella. Hanem, hogy érthető legyen a dolog, el kell mondanom, hogyan alakultak az események a varrodában.

Úgy másfél éve lehetett, hogy a főnökasszony hirtelen Ausztriába költözött. Ekkorra érett be egy régebbi liezonja a valamikor igen fess, de még történetünk idején is daliásnak tűnő osztrák báróval. Fiatalon a báró szülei elleneztek a kapcsolatot. Mindkettő megházasodott hát. Amikor Margó asszony megözvegyült, jelentkezett a régi udvarló. Régi szerelmükre hivatkozva, kapcsolatuk felújítását kérte. ugyan még nős volt, de felesége sokat betegeskedett, és szinte sohasem volt otthon: vagy kórházban, vagy szanatóriumban élt.

Margó ebbe nem ment bele. Ám amikor a beteg asszony meghalt, nem volt többé akadálya egybekelésüknek. Margó tehát összepakolt és végleg itthagya az országot, fiának hagyva örökül a varrodát.

Amikor Pali úr megjelent a varrodában, hogy bemutatkozzék, Bellának elkerekedett a szeme: előtte állt álmai lovagja.

Pali úr mindegyik lánnyal kezet fogott, miután elmondta, hogy a varroda az ő tulajdonába került. Azt is közölte a lányokkal, hogy ő maga igen keveset ért a varráshoz, ezért nem is akar beleszólni a dolgokba. Hanem megbízza – anyja tanácsára – Annuskát, hogy irányítsa a munkákat. Akivel naponta megbeszélik majd az aktuális feladatokat. A varrástól független tennivalókról ő gondoskodik. Akinek pedig bármi panasza van, nyugodtan fordulhat hozzá – fejezte be rövid beszédét, egy röpke mosolyt vetve minden beosztottjára, végül Bella bájos arcán pihentetve meg a szemét.

Bella nem tudott hova lenni a boldogságtól. Igazán volt már örömeiben része, de ilyen szépnek még nem érezte sohasem a világot, mint most. És biztos volt benne, hogy ez a hatalmas szerelem nem maradhat viszonzatlan. És ezt igazolta Pali úr rajta felejtett tekintete is.

És valóban. Pali úr egyáltalán nem maradt érzéketlen Bella naiv, mindig nevetésre álló, a szemeiből sugárzó tisztaság és imádat láttán. Egyre több időt töltött a varrodában, mind nagyobb érdeklődéssel állt meg Bella mellett, és figyelte kezeinek gyors mozgását.

Egy kicsit zavartan mozgott a neki szokatlan környezetben, ezért aztán nem tudott dönteni, milyen közeledési formát válasszon, hogy elkerülje az elutasítást. Végül a véletlen oldotta meg a problémát.

Egy szép nyári napon épp megszokott kávéházába indult, amikor megpillantotta maga előtt Bellát. Persze! Most ért véget a munka.

Sietősre fogta a lépteit.

– Jé – mondta, meglepetést színelve, amikor utolérte a lányt –, hát nem érdekes, hogy találkozunk?

Bella zavartan hümmögött.

– Hazafelé? – érdeklődött Pali úr.

– Igen – lehelte Bella.

– Véletlenül én is épp arra megyek – közölte a férfi, holott természetesen fogalma se volt arról, hol lakik a lány. – Hát akkor egyfelé visz az utunk.

beszélt, beszélt, a lány meg hallgatott. Ám, mire célhoz értek, Bella szava is megeredt.

Ettől a naptól kezdve Pali úrnak gyakran akadt dolga azon az úton, amerre Bellának kellett hazafelé mennie.

Nem sok idő kellett ahhoz, hogy kibontakozzék a szerelmük. Pali úr Palikám lett, Bella kisasszony pedig Belluska.

Mígnem Pali azzal állt elő, hogy meglátogatná Belluska szüleit, és – megkérné a kezét.

Bella most ijedt meg igazán. Mindezideig egyetlen szót se mert kiejteni otthon Paliról. Hogyisne! Már amikor elmentek egy templom mellett és Pali keresztet vetett, ő már akkor tudta, hogy az iránta érzett szerelme sohasem teljesedik be. Hiszen Pali katolikus! Mit szólna ehhez az ő nyakas kálvinista apuskája? Kitagadná a családból, hogy egyáltalán szóba áll vele. Anyuska meg csak sírna bánatában. Pali kijelentésére tehát nem ugrott örömmel szerelme nyakába, hanem könnybe lábadt a szeme.

Elmondta minden aggályát Palinak, aki nem nyugodott bele. Mindenképpen beszélni akart apuskával. Végül – Bella könnyölgésére – úgy döntött, hogy vár még egy kicsit. Bella anyuska segítségét kéri előbb, hátha ő meg tudja lágyítani az ura szívét.

Anyuska azonban nyitott szemmel járt az övéi között. Nem kerülte el a figyelmét Bella lánya álmódzó, gyakran a messzeségbe révedő tekintete. És nem kellett soká törnie a fejét, hogy kitalálja az okát. Csak rá kellett néznie arra a lányra, amikor Pali úr valamiért szóba került. Zavartan, pirulva nézett gyorsan valami olyan foglalatosság után, amellyel nem kell szembe fordulnia szüleivel. A nagy problémát, a férfi más vallását azonban nem ismerte. Kifogása ugyan neki is lett volna Pali úrral szemben, mégpedig eléggé prózai dolog: a fiatalembert soványnak találta. Márpedig az volt a tapasztalata, hogy a kissé teltebb férfiak sokkal kedélyesebbek, sokkal megértőbbek, sokkal kiegyensúlyozottabbak. Ám, ha így alakult a helyzet, ő nem áll a lánya útjába. Legfeljebb adott esetben arra biztatja a lányát, hogy hizlalja fel az urát. Így azután egészen addig kedvtelve, magában támogatva figyelte a bimbózó szerelmet.

Amikor pedig Bella a segítségét kérte, megijedt. Ismerte az urát, és ebben a tekintetben hajthatatlan akaratát. Megígérte, persze, hogy megígérte Bellának, hogy szól az érdekében, de nem sok jóval biztatta.

Hát, bizony, nem ért el semmit. Sőt! Még rá is megharagudott a férje, hogy ilyen tervet támogat. Végül ráparancsolt a feleségére, hogy ebbe az ügybe ne szóljon bele. Majd ő elintézte mindent.

Hosszas töprengés után úgy döntött, hogy nem beszél a lányával az inkriminált témáról. Majd megoldja ő azt másképp. Egész egyszerűen férjhez adja. Mégpedig gyorsan. Épp a napokban kommandáltak egy fiatalembert, aki – úgy tűnik – tökéletesen megfelel. Most, hogy Bözsi már elkerült a háztól, amúgyis Bellán van a sor.

Amikor elképzelését közölte Bellával, maga is megijedt lánya szomorú tekintetétől. Úgy látszik, komolyabb az ügy, mint gondolta.

Bella nem tiltakozott, hisz jó, engedelmes gyermek volt. És tudta, hogy ez az élet rendje. Hanem, mintha állandóan alva járt volna. Arca, amelyről mindeddig soha nem tűnt el a mosoly, most szomorúvá változott. Ezidáig tele volt a lakás a csacsogásával. Most? A hangját se lehetett hallani.

Apuskában minden e téren tanúsított határozottsága ellenére megmozdult az apai szív. No, nem mintha ez odáig fajult volna, hogy engedjen Bella kérésének. Hanem úgy gondolta, egy ideig nem sűrgeti Bellát. Ó, az ilyen fiatalkori szerelmek hamar elmúlnak. Csupán azt kell elérnie, hogy többé ne találkozzanak.

Hanem ez nem lesz könnyű. Mert ott dolgozik.

A véletlen apuska tervét segítette elő. Bözsi várandós lett. Levelében megírta, hogy nehezen viseli a terhességet, a házi munkát meg különösen. Nagyon elkelne egy csöpp segítség, mert az orvos szerint kímélnie kell magát, ha egészséges babát akar a világra hozni.

Apuska tehát felvetette, hogy Bella egy időre Bözsiékhez mehetne, segíteni a nővérének.

Bella nagyon szerette a nővérét, és mindig is kész volt mindenfajta segítségre. Valamint imádta a gondolatot, hogy Bözsiéknél baba lesz. Nem tiltakozott hát. Amit megtenni – apjával szemben – nem is mert volna.

Anyuska sütött, főzött, hogy Bella ne menjen üres kézzel. Azután felpakolta a lányát, apuska vonatra tette, Szatmárnémetiben pedig Bözsi férje, Henrik várta a vonatnál.

Bella szót fogadott szüleinek, de azt nem ígérte meg, hogy minden kapcsolatot megszakít Palival. Ahogy megérkezett, máris hosszú levelet írt neki. Amire rövidesen válasz is érkezett. Így aztán elég jól viselte a távollétet. Egészen addig, amíg apuska nem beszélt Palival. Mert apuska semmit se akart a véletlenre bízni. Elmondta Palinak,

hogy frigyükbe soha nem egyezik bele. Majd megígértette, hogy megszakít Bellával minden kapcsolatot.

Hogy hogyan sikerült ez? Hát úgy, hogy azzal érvelt, csak fájdalmat okoz Bellának azzal, ha tovább húzza a szakítást, amelynek előbb-utóbb mindenképpen be kell következnie.

Bella persze minderről nem tudott semmit. Csak csodálkozott, hogy egyszerre elmaradtak a levelek. Talán nem kapta meg Pali az övét? Írt hát még egyet. De erre se jött válasz. No, még egyet. Hanem ezzel is úgy járt, mint az előző kettővel.

Szóval, Pali elfelejtette – állapította meg magában. Ilyen rövid idő alatt.

Bella arca megnyúlt, nevető szeme szomorúságot sugárzott, ajkán fájdalmas vonás jelent meg.

Végezte tovább a teendőit gépiesen. Ha pedig maradt egy kis szabad ideje, bevonult a szobájába és kisírta magát.

Vendégeskedése Bözsiéknél hosszúra nyúlt. Bözsi nehezen viselte a terhességet. Nehezen szült, soká gyengélkedett Sanyika megszületése után. Sanyika pedig kis súllyal született, a széltől is óvni kellett. Sok gondoskodást igényelt. Bella segítségével nélkül Bözsi bajban lett volna.

Azután – még fel se épült teljesen Bözsi – Sanyika meghalt. Torokgyík vitte el az alig féléves babát.

Bözsi apátiába esett, még hosszú ideig nem tudta nélkülözni Bella jelenlétét. Az idő azután megtette a magáét, Bözsi bánata enyhült valamelyest.

Végre hazamehetett Bella. Bár – ha jól meggondolta – tulajdonképpen mindegy volt, hol él. Pali nélkül úgyse ér az élete semmit.

Amíg távol volt, Terus elkerült otthonról. Az eredetileg Bellának ajánlott vőlegény-jelölt türelmetlen volt. Elment hát ajánlójával a családhoz, hogy érdeklődjön, lesz-e a házasságból valami. Terust meglátta, és igencsak megtetszett neki. Apuska meg tudta, Bellát még korai lenne férjhezmenési tervvel zaklatni. Bár az volt az elve, hogy a lányok születési sorrendben menjenek férjhez, ez egyszer engedett. Terus tehát férjhez ment Ernőhöz, és követte férjét Domoszlóra.

Csendesen folyt az élet tovább. Bella persze kimaradt a varrodából. De nem is kíváncszott oda. Ahol Pali a főnök, aki arra se érdemesítette, hogy megírja neki szakítási szándékát.

Ismét szomorú esemény érte a családot: Bözsi belebetegedett fia elvesztésébe. Megint csak Bella utazott Szatmárnémetibe, hogy a segítségére legyen. Bözsi állapota nem javult. Csak kókadozott, nem érdekelt semmi. Míg végre a halál megkönyörült rajta, és magához vette.

Ismét gyászolt a család. Anyuska alig tért magához, otthon is nagy szükség volt Bella közreműködésére, hogy rendben menjen minden.

Később apuska – mintegy vigasztalásul – egy egészen modem varrógéppel ajándékozta meg Bellát. Aki belevetette magát a varrásba, minden szabad idejét azzal töltötte, hogy felruhazza a családot, de legfőképpen Mancit, bár a legkisebb lány annyi holmival rendelkezett, hogy azt se tudta, mit kezdjen vele. De örült minden újnak, Bellának is örömet szerezve ezzel.

Jó egy év múlva újabb kérő jelentkezett. Bella megadással fogadta Jenőt. Egy életre lemondott a szerelemről, és teljesen mindegy volt, kihez adják férjhez. Szófogadóan, engedelmesen tűrte, hogy Jenő bekösse a fejét.

És nem járt rosszul. Jenő nagyon jó ember volt. És megtetszett neki a csinos lányka,

sőt, meg is szerette. Szinte rajongott érte. Bellából pedig jó feleség lett, igazán nem merülhetett fel kifogás ellene.

Amikor pedig – úgy két év múlva – megszületett Évike, mindkettejük élete kiteljesedett a kislány imádatában. Amit Évike ki is érdemelt: jó magaviseletű, szófogadó gyermek volt. És milyen elragadó! Szépségét ismerősök és ismeretlenek megcsodálták. A szomszéd utcából jelentkezett a fényképész, arra kérve a szülőket, hadd készítsen egy fotót a lánykáról, amit majd kitesz a kirakatába.

Ráadásul bájos gyermek volt Évike. Mindenkiel barátságosan viselkedett, és épp oly nevetős volt, mint az anyja, aki hosszas bánkódása után megint csak mosolygóssá vált.

Belláékat nem vetette fel a pénz, de gond nélkül éltek. Egy kis csemegeüzletet nyitottak a Baross utcában. A bolt ragyogott a tisztaságtól, és a tejet kivéve mindenféle tejtermék gusztusosán kínálta magát. Rövidesen széles vevőkörük lett, nemcsak a környékről, hanem még távolabbról is. A későbbiekben házhoz szállítást is vállaltak. Jenő felvett egy segédet, aki naponta azzal kezdte a munkáját, hogy triciklin kihordta a hazarendelt árut. Amikor pedig a segéd az üzletben volt, Jenő a rendeléseket bonyolította le, továbbá vigyázott arra, hogy ne fogyjon ki semmi, minden friss legyen. No, és vezette a füzetet, ki mennyivel tartozik. Mert hogy hozómra is adott a már ismert kuncaftjainak. És számon tartotta, ki mikor egyenlíti ki a számláját.

Bella meg otthon vezette a háztartást, és nevelte Évikét. Meg természetesen varrt rá. Mégpedig nem akárhogy. Évike neki köszönhetően úgy öltözködött, akár egy hercegnő. A kislány pedig – ahogy nőtt, egyre jobban – tudta viselni a szép holmit. Bizony, sokan megfordultak utána.

Hogy Bella elfelejtette-e a régi szerelmet, azt nem lehetett tudni. De az biztos, hogy boldog volt Évikével.

És anyai teendői – valamint természetesen egyéb asszonyi kötelmei – mellett jutott ideje tágabb családjára is.

Terus egészen beletanult a falusi életbe. Egyszer azonban egy tyúk hajkurászása közben elesett és eltörte a lábát. Nem tudom, hogy s mint, de sohasem jött teljesen helyre az a törött végtag: egész életében sánta maradt. Nemigen törődött volna vele, hisz mindent el tudott látni így is. Hanem az ura, Ernő attól kezdve rá se nézett. Hét közben kora reggeltől késő estig dolgozott. Gazdatiszt volt egy hatalmas szőlőbirtokon, volt munkája elég. Szombat este azonban puccba vágta magát és bement a csézával Gyöngyösre, esetleg felvonatozott Pestre. Ott aztán kiszórakozta magát. Tehette: vasárnap minden tennivalót ellátott a helyettese. Az pedig nyílt titok volt, hogy itt is, ott is van szeretője.

Terus meg tette a dolgát. Néha meglátogatta valaki a családból. Ilyenkor Terus boldogan tett-vett, szinte meg is feledkezett a bánatáról. Nagy ritkán ő is feljutott Pestre. Ilyenkor Bella vállán sírta el a panaszát.

Manci még iskolába járt, amikor megérintette a szerelem. Bálban ismerte meg Kálmánt, a majd kétszer annyi idős hírlapírót. Apuska persze hallani se akart erről a szerelemtől. Nemcsak a nagy korkülönbség miatt volt kifogása Kálmán ellen, hanem azért is, mert elvált ember volt. No, meg az se mellékes, hogy Babi a következő lány, ő soros a férjhez menésben. Meg aztán mit akar ez a tizenhat éves csitri?

Tán régi emlékek ébredtek fel Bellában. Tán arra gondolt, hogy az ő élete is más irányt vett volna, ha akad egy pártfogója. Tény, hogy kiállt Manci mellett.

És nem hiába. Igaz, soká tartott: egy egész év kellett ahhoz, hogy megszerezzék apuska beleegyezését Manci és Kálmán házasságába. Szépen éltek, bár Kálmánt néha rossz utakra vitték a mellé csapódott „barátok”. Előfordult, hogy fizetés helyett

kártyaadóssággal tért haza.

És ez folytatódott akkor is, amikor én már megszülettem, sőt, Bandi öcsém is.

Az ilyenkor bekövetkezett anyagi gondokból mindig Bella mentette ki anyámékat. Hogy ezekről tudott-e Jenő, az sohasem derült ki. De Bella egyéb dolgokban is segítette a húgát: kiskorunkban sokszor voltunk náluk. Bandit pedig vitte magukkal nyaralni, még anyósához is. Engem csak azért nem, mert Terus nénémnél nyaraltam gyakran. Szerette, ha nála voltam, én meg szerettem ott lenni. Sokszor az egész nyarat Domoszlón töltöttem. Szerencsémre Ernő is örült a jelenlétemnek.

Rövidesen Babi is férjhez ment Bélához.

Apuska pedig – mintha csak arra várt volna, hogy a lányok révbe érjenek, ahogy egyedül maradtak anyuskával, megbetegedett. Eleinte nem tűnt a baj nagynak, inkább egy erős hűlésnek. Apuska nehezen nyelt, és felszökött a láza. Később azonban kiderült, hogy gégerák kínozza. Sokat szenvedett, de nem panaszkodott. A betegség végső stádiumában már nem tudott beszélni. Ha valaki a hogyléte felől érdeklődött, csak felmutatott az égre, hogy ott van a segítség. Végül szegénynek megváltás volt a halál.

Nem is volt kérdéses, hogy anyuska Belláékhoz költözik.

Terus is sokat betegeskedett. Tulajdonképpen nem nagyon tudták megállapítani, mi a baja. Egy azonban bizonyos volt: legalább annyira kínozták a lelki gondjai, mint a fizikai fájdalmai. És, ahogy egyre rosszabbul viselte az életet, úgy szaporodtak Ernő városi útjai. Talán az volt Terus legnagyobb baja, hogy nem akart így élni. És nem volt kinek panaszkodnia. Ritkán jutott el Pestre, hogy Bellára borulva elsírja a keserveit. Bella pedig – amióta anyuska náluk lakott – nem tudta Terust meglátogatni.

Végül Terus állandó ápolásra szorult. Megengedhették volna maguknak, hogy segítséget vegyenek fel, de Bella nem engedte. Ő akarta ápolni a beteget. Így azután Terus is Belláékhoz költözött. Addigra azonban elhatalmasodott a betegség Teruson. És most már meg is lehetett állapítani a bajt: gyomorfekély, feltehetően a gyomoridegesség következményeként. Sajnos, már nem lehetett segíteni rajta. Rövid idő múlva elvitte egy gyomorvérzés.

Anyuska amúgy is apátiába esett az ura halála óta. Bözsi után másik lánya elvesztése pedig állandó bánatba sodorta. Egész nap csak ült – járni már nemigen tudott –, és búslakodott. A hangját is ritkán lehetett hallani. Csak akkor mosolygott, ha Évikére nézett, vagy Mancik két gyereke ment oda látogatóba.

Csendesen lopódzott be az életükbe a háború. A családhoz tartozó mindhárom férfit behívták katonának. Az asszonyok legalább hetenként egyszer Bellához mentek részben anyuskát látogatni, részben a férjéről jött híreket, az élet egyéb problémáit megtárgyalni.

Éseménytelenül folytak a napok, a hetek. Változatosságot, reményt csak a posta hozott a frontról.

Egyik nap Mancik zokogva jelent meg a két gyerekkel. Szólni nem tudott, csak a Vöröskeresztől kapott értesítést mutatta Bellának: Kálmán hősi halált halt.

1944 egyik meleg nyári napján Évike a barátnőivel strandra ment. Egy váratlan eső azonban korán hazazavarta a lányokat. Évike tüszögve, köhögve ért haza. Anyja azonnal ágyba dugta, de ez sem segített. Másnapra belázasodott. A szokásos házi szerek nem használtak, ezért Bella orvost hívott.

De hiába vártak egész nap a doktorra. Igaz, aznap többször is légiriadó volt. Másnap rohant Bella az orvoshoz, hogy siettesse a látogatását.

A ház azonban, ahol az orvos lakott, eltűnt a föld színéről. A romok alól holtan

kerültek elő az éppen otthon tartózkodó lakók, közöttük a doktor is.

Bella hirtelen nem tudta, mit tegyen. Végül is elszaladt a patikába, ott kért valami hatásos gyógyszert Évike hűlésére.

Jónak bizonyult az orvosság. Évi jobban lett. A láza elmúlt, a köhögése csitult. Még kicsit bágyadt volt, de már jó étvágyal evett.

Hét végén, amikor a testvérek eljöttek, Bella felvetette, hogy el kéne menni Pestről a bombázások elől. A lányok egyetértettek. Babi felajánlotta, hogy körülnéz Pest környékén, hova lehetne költözni addig, amíg befejeződik a háború. Talált is Rákoshegyen valakit, aki hajlandó volt kiadni a házat. Banyák János egyedül élt. A kőbányai sörgyárban dolgozott, és nem is bánta, hogy ezekben a zavaros időkben nem áll egyedül a háza. Két szobájából az egyiket szívesen rendelkezésre bocsátotta. Pénzt jóformán nem is kért, inkább azt, hogy tartsák rendben a házat, rá meg mossanak, hét végén főzzenek.

Az egy szoba nem volt mindnyájuknak elég. Banyák úr ajánlott valakit, aki egy közeli tanyán biztosan rendelkezésre tud bocsátani egy szobát. Babi felkereste Konczékat is. Ott bizony csak egy kis szobát tudtak biztosítani, ami legfeljebb két személy részére volt elegendő.

Ügy határoztak a felnőttek, hogy Babi nagyanyuskával Konczékhoz megy, a többiek a Banyák-házba. Igaz, nekik alaposan össze kell húzniuk magukat, de csak éjszakára. Ezzel szemben Konczéknál nagy volt a család, egész nap jöttek, mentek, Babiék csak útban lettek volna. Ha ki is jöttek a szobából, csendesen leültek egy zavartalanabb sarokba. Reméltük azonban, hogy nem soká kell ittmaradnunk, hogy rövidesen véget ér a háború.

A bombázásoktól itt nem kellett félnünk. Nagyon messziről hallatszottak időnként lövöldözések, de – legalábbis ezidáig – Rákoshegyet elkerülték. Kicsit szűkén voltunk itt is, ott is, de a körülményekhez képest jól megférünk. Konczék élelmet is adtak, de azért eleget szűkölködtünk. Ha sikerült valami élelmet szerezni, a két asszony legelőször is hármunknak adott. De sokszor mondták, hogy ők már főzés közben jóllaktak. Elhittük? Vagy csak úgy tettünk, mintha elhittük volna? Ma már nem tudom. Éhesek voltunk, és nekiestünk minden ehetőnek. Egyszer például vasárnap Banyák bácsi elment, hogy szerezzen valami élelmet. Marharépával tért haza. Kiment a földekre, onnan hozta. Nem akart mástól kérni, mert nem lehetett tudni, meddig kell másnak magának is a tartalék.

Nagyon rossz volt a marharépa. De megettük mindet. Még a tányért is kitöröltük.

Évi elkezdett köhécsegni. Igaz, nem volt elég tüzelőnk, de jól beöltöztünk a lakásban is. Mi, többiek bírtuk. De, úgy látszik, Évi az őszi hűlésből még nem jött teljesen helyre. Kijött hozzá az orvos, és felírt valami gyógyszert. Ám az állapota nem javult, hanem inkább romlott. Bella megint felkereste az orvost. Azaz csak felkereste volna. A háza üres volt. A szomszédok mondták, hogy Nyugatra távozott.

Bella ment hát a patikába. Ott elmondta, mi a baj, és hogy a kapott gyógyszer nem segített. Adtak másikat. Csakhogy ez sem javított a helyzeten. Évi lefogyott, nem volt étvágya. Pedig most már az ehetőbb falatok mind elé kerültek. azonban eltolta magától. A szomszédok, látva, hogy beteg van a háznál, ha csirkét vágtak, adtak egy kis szárnyát, sőt, egyszer még egy darabka mellehúsát is. Bella könnyezve adta nekünk, gyerekeknek az Évi által végképp elutasított ételt. Mi pedig nekiestünk.

Évi később már fel se tudott kelni. A patikus azt mondta, el tudja intézni, hogy bevigyék Pestre, kórházba. Ebbe meg Bella nem egyezett bele. Hiszen épp Pestről menekültünk. És akkor vigyék Évit egyedül vissza? Ahol már az emberek a pincékben laktak? Inkább újabb és újabb gyógyszereket kért.

Hanem egyik nap hiába indult a patikába, bezárva találta. Bekopogtatott a házba: ott lakott a patikus. De nem tudott segíteni. Azt mondta, nincs már gyógyszere, és nem is tud szerezni.

Évi 21 éves ragyogó lány volt, amikor ide költöztünk. És most? Csontig lesoványodott, az orra kihegyesedett. Életemben először – és utoljára – megláttam az arcán, hogy rövidesen meg fog halni. Nagyon megijedtem, és nem mertem szólani senkinek. Csak gyakran ki kellett surrannom a szobából, mert könnyek szöktek a szemembe. De valószínűleg a többieket is hasonló gondolatok bántották. Halkan beszélünk, szinte csak suttogtunk akkor is, ha a konyhában voltunk.

Évi nem sírt, nem nyöszörgött. Láthatóan nem voltak fájdalmai. Csak némán feküdt. És a némasága csak elmélyítette aggódó rossz hangulatunkat.

Egy december végi reggelen anyám vizet hozott az udvarról, a kútból. Letette a vödört a helyére és ránk nézett: – Itt vannak az oroszok.

Bambán néztünk rá. És nem hittünk neki. Igaz is, anya szeretett túlozni.

De ő még ott állt a vödör mellett, amikor nyílt az ajtó, és egy katona lépett be rajta. Idegen katonaruhát viselt steppelt vattakabáttal és katonasapkát, a fülére húzható szőrmével. Fegyverét lövésre készen tartotta, körbehordozta szemét a konyhán:

– *Szoldat? Jeszty?* – érdeklődött, miközben jól megnézte Bandit. A jól megtermett kamasz gyerekarca végül is megnyugtatta.

Nemet intettünk.

A katona fáradtan leült.

Anya és Bella felsóhajtott: vége a háborúnak. Legalább is a részünkre. Arcukról le lehetett olvasni a gondolatot. A katona is elmosolyodott.

– *Vojna, vojna...* – nézett a távolba.

Azután kézzel lábbal magyarázta, hogy mennek tovább Berlinbe, és aztán... *vojna kaput*.

Bella épp teát főzött, megkínálta a vendégünket. Az megvárta, amíg mi is inni kezdünk, aztán ő is felhajtotta, közben a kezét melengetve a bögrén.

– *Szpasziba* – állt fel.

Mi azt hittük, ez valami köszönéské, hát mi is mondtuk: – *Szpasziba, szpasziba..*

Mosolyogva intett, mielőtt kilépett az ajtón.

Bella sietett be a szobába, hogy elmondja Évinek: pillanatokon belül béke lesz, és akkor mehet kórházba, lesz orvos, lesz orvosság. És hamar meg fog gyógyulni. Halvány, bágyadt mosolyt kapott válaszul.

Aznap délután átjött a szomszédasszony azzal, hogy nekik elég nagy pincéjük van, menjünk oda. Ebben a nagy kavarodásban biztosabb ott lenni, mint a lakásban. Persze, megünn szívesen, köszönjük, hogy hívnak. Másnapra összepakolunk.

Másnap korán reggel, szinte még hajnal volt, egy orosz katona állított be. Először is hadonászva mutatkozott be kézzel-lábbal, hogy ő Szergej. Azután még hosszabb magyarázatba fogott. Végül megértettük, hogy az anyja magyar. pedig kétnaponként hozza, viszi a postát Moszkvából, illetve Moszkvába. is a szovjet fővárosban lakik, és minden útja alkalmával beugrik az anyjához. Aki folyton izgul miatta, különösen amióta idegen földön jár:

– Hogy élsz ott, fiacskám? Van ott enned, innod? Hogy bánnak veled azok az idegenek? És mekkora a veszély körülötted?

Szergej meg úgy gondolta, megkér egy magyar mamkát, írja meg az övének, hogy

biztonságban van, nem éhezik, nem szomjazik.

Bellához fordult, és egy kockás füzetlapot tett elé, majd egy ceruzát kapart elő a zsebéből. Bella ideges volt, ment volna be a szobába, hogy megnézzze, be kell-e takarni a beteget, felébredt-e már. Anya megérezte ezt, és kivette Szergej kezéből a papírt meg a ceruzát:

– Majd én – mutatott magára. Mindjárt le is ült, és nekifogott a levél megírásának.

A kész írást a katona eltette a zsebébe, és integetve távozott, miután közölte, hogy még aznap Moszkvába repül.

– Szpasziva... szpasziva balsoj – mondogatta.

Megint csak azt hittük, köszön, mi is mondtuk hát utána.

Évi nem volt jól. Nem evett, nem ivott, nem beszélt. Bágyadtan a másik oldalára fordult. Nem aludt el, a szeme nyitva volt, de nem reagált semmire. A rossz állapota mindnyájunkat levert. Halkan járkáltunk a szobában, suttogva beszéltünk. Bella időnként kérdezgette, kér-e valamit, enne-e, de minden kérdése megválaszolatlan maradt.

Az éjszaka csendesen telt el. A következő napon Bella korán elkészítette a konyhában a reggelit, és vitte a szobába. Évi már ébren volt, csendesen feküdt az ágyban. Bella felültette. A beteg ijedten nézett rá. Egyszerre csak megszólalt nagyon halkan, dermedten a rémülettől: – Nem látok... anyukám, nem hallok... – azután a foga között szűrve, alig érthetően: – Nem tudok beszélni...

Ezt követően élettelenül a párnára hanyatlott.

Egy pillanatig fel se fogtuk, mi történt. Azután anyám felsikoltott, miközben záporozni kezdett a könnye. Én is sírva fakadtam. Bandi égő szemmel bámult a semmibe.

Bella megsimogatta Évi arcát.

– Meglátod, kis galambom, milyen finomat készítettem neked. Mindjárt jobban leszel, ha megeszed. Na, ülj fel szépen. Várj, majd segítek – tette le a tálcát az éjjeliszekrényre, és állt fel, hogy feltámassza Évit.

Anyám odaugrott hozzá:

– Belluskám, hát nem látod? – hebegte, átölelve a nővérét.

– Mit? Mit kellene látnom? – szakította ki magát Bella anya karjából. – Hagyj engem. Meg kell etetnem az én bogaramat...

Hárman cipeltük ki a konyhába. Ott leültettük egy hokedlira. Nem tiltakozott. Ült ott szótlanul, mozdulatlanul, mereven maga elé bámulva. Egy idő után felugrott, és a szoba felé tartott.

– Meg kell melegítenem a lábát – mondta eszelősen. – Különben baj lesz... szörnyű baj...

Úgy viselkedett, mint aki megbolondult. Rövidebb-hosszabb ideig szótlanul járt, kelt vagy ült ölhetett kézzel, esetleg sóhajtozott. Azután felugrott.

– Jaj, hát meg kell főznöm a teát. Meg azt a kis krumplit. Gyorsan, mert ha felébred Évi, éhes lesz.

Nem tudom, hogyan sikerült minden alkalommal leszerelnünk. Előbb-utóbb mindig ráébredt a valóságra. Akkor sírt, jajgatott. Majd hirtelen felállt:

– Akkor megmelegítem a lábát. Attól rendbe jön... – tért vissza mindig ugyanahhoz az elképzeléséhez.

Kora délután beállított Szergej. Dülöngélve, részegen. Egy összehajtogatott

irkalapot adott anya kezébe.

– Ez neked szól, magyarszki mamka – magyarázta.

Anyám átvette és halkán olvasni kezdte a latin írástól elszokott kéz kusza betűit. De alig fogott bele, Szergej dalra fakadt, miközben részegen hadonászott.

Dermesztő jelenet volt.

Bandi tért legelőször magához. Karon fogta Szergejt, és ujjával csendre intve bevitte a szobába. Néhány percig voltak csak benn. Szergej szinte kijózanodva jött ki. De, hogy teljesen magához térjen, kiment az udvarra, húzott egy vödör vizet, és azt a fejére öntötte. Csendesen jött vissza.

Tartsunk egy kis szünetet. Szükségem van néhány percre, hogy folytatni tudjam... Addig bekapcsolom a kávéfőzőt.

Most jobb. A csöpp mozgás oldotta a feszültséget.

Szóval... itt egy kissé zavarosak az emlékeim. Annyi azonban bizonyos, hogy mindnyájan tettük, amit tennünk kellett ilyen helyzetben, beleértve Zsigovicsékat, a szomszédokat, akik érdeklődni jöttek át, miért nem megyünk. Azután, látva a helyzetet, ők is segítségünkre voltak, döntően – mint ismerős rákoshegyi lakosok – a hivatalos, helyesebben az akkori helyzetben hivatalosnak tekintett ügyek intézésében. De ő hívta el Babit is. Nagyanyusnak a mi kérésünkre nem szólt semmit.

Ide számítom Szergejt, aki még hozott is magával egy másik katonát egy viharvert gépkocsival. Később beállított egy szovjet százados, aki közvetlen környezetével még előző nap este beköltözött Zsigovicsék házába.

Ahogy most visszagondolok, tulajdonképpen egyikünk se tudta, mi is ilyenkor a teendő, és mégis minden úgy történt, ahogyan kellett.

Szó nélkül, komoran mozogtunk. Bella ült egy széken, ahová anya ültette. Ült hang nélkül, szenvtelenül. Csak a szeméből csörgött a könny.

A százados mondott valamit Szergejnek. Az meg elsietett, és nem soká egy orosz orvossal jelent meg. Az ránézett az ágyban fekvő halottra. Megfogta a kezét, egy kicsit felemelte, majd elengedte. A kéz élettelenül hullott vissza.

Az orvos velünk maradt akkor is, amikor a szomorú menet megindult a temető felé. Ott Szergej a temető őrével együtt ásta meg a sírt, amit Bella meredten nézett. Most nem könnyezett.

Nem emlékszem a részletekre... Nem tudom például, hogyan került Évi teste koporsóba. Csak egyszerre ott volt.

Beszédet senki nem mondott. Volt, aki imára kulcsolta a kezét, egy másik keresztet vetett. Halk hüppögés kísérte a koporsó leeresztését. Bella elájult. Ketten elvitték az őrbódéhoz, és amikor magához tért, megitták, leültették.

Mi megvártuk, amíg betemetik a sírt. Azután hazatámogattuk Bellát.

Még aznap este átköltöztettek minket Zsigovicsék a pincéjükbe.

Bella jött, ment hangtalanul. Pizkálva evett, ha vizet raktak elé, ivott. Az arcán nem látszott indulat. Úgy tűnt, el is felejtette, mi történt. Időnként azonban elindult:

– Bemegyek a szobába, hogy megmelegítsem az én drágám lábát. Ha nem teszem – tette hozzá magyarázatul –, nagy baj történik.

Megbolondult – néztünk rémülten rá. – Istenem, még ez is...

Közben folyt a háború. A közvetlen közelünkben csend volt, de azért nem volt nyugalom.

Megütközve hallottuk, hogy a szovjet hadvezetésnek Budapest békés átadására felhívó követeit, két parlamentert nemcsak, hogy nem fogadtak, de le is lőtték. Erre válaszként Budapestet körbe telepítették Sztálin-orgonákkal. Ez pedig azt jelentette, hogy a fővárost egyenlővé teszik a földdel.

Az utolsó pillanatban állították le a hadba állításukat. Pedig ez jóval nagyobb véráldozatot követelt a felszabadítóktól.

Egyik nap beállított Banyák bácsi a kőbányai sörgyárban ragadt. Nem tudott hazajönni, Rákoshegyen már oroszok voltak. Amikor azután Kőbánya is felszabadult, akkor hazagyalogolt, egy nagy hátizsákot cipelve. Amit várakozón álltunk körül. Elmondta, hogy a dolgozók kinyitották a gyár raktárait, és onnan élelmiszert vittek magukkal. is velük tartott. Igaz, nem jutott oda az elsők között, és mire beért, már sok minden eltűnt, de azért csak hozott valamit: sárgaborsót, sőt és csokoládé mikulást.

Az asztalra borította a hátizsák tartalmát. Nedves borsószemek gurultak jobbra, balra. Só nem volt sehol. Nos, igen. Út közben esett a hó. A só pedig megolvadt. No, de mi, Bandival a csokoládét lestük. Két mikulás is előkerült. Bandi fogta az egyiket, és eltörte. Ó, mekkora csalódás ért minket! A mikulás nem csokiból volt, hanem gipszből. Csak mellékesen jegyzem meg: a sárgaborsó olyan sós lett, hogy nem lehetett megenni

Megindult a főváros ostroma. A szovjet katonák házról házra, pincéről pincére haladtak.

Az élet, bizony, néha furcsa dolgokat produkál. Bella begubódzott abba a maga alkotta világba, amelyet Éviké halála ébresztett benne. És amelyben esztét vesztette. Mi meg azt hittük, soha nem nyeri vissza.

És érdekes módon épp a háború borzalmi térítették újra a való életbe. Eleinte meg se hallotta, észre se vette, mi történik körülötte. Lassan, nagyon lassan ébredt a valós jelenre. Mire pedig a pesti oldalon megszűntek a harcok, magára talált.

Január 16-a volt. Úgy határoztunk, hogy hazamegyünk. Szereztünk Konczéktól egy szánkót, azzal visszük nagyanyust. Mi meg felkészültünk a 16 kilométeres gyalogútra.

Elmentünk a temetőbe, Évike sírjához. Másnap pedig korán reggel felpakoltunk. A szánkóra került valamennyi élelmiszer is, amivel rákoshegyi ismerőseink elláttak.

Nem volt könnyű út. Egész nap tapostuk a havat.

És amikor beértünk a városba... halottak, lótetemek (leginkább csontvázak: a lakosság kimúlásuk pillanatában lefaragta róluk a húst). És romok, mindenhol romok.

Belláék lakása volt legközelebb, de amúgy is odamentünk volna, hisz nagyanyus is ott lakott. Aznap ott maradtunk, csak másnap kerekedtünk fel, és indult Babi is, mi is külön-külön haza.

Béla megjött egy idő után, Jenő azonban nem. Pedig hogy várta Bella. Hogy egymás vállán elsírassák együtt a bánatukat Évike elvesztése miatt. De hiába várt. Nagy soká kapott értesítést arról, hogy Jenő eltűnt.

Lassan megindult az élet. Béla órás volt, nyitott egy kis üzletet. Babi bejárt az üzletbe segítem. Anya ragaszkodott ahhoz, hogy Bandi és én tanuljunk tovább. Ő elment egy irodába dolgozni. Mi meg itt-ott vállaltunk munkát, bukásra álló diákokat tanítottunk. Amikor Babiék egyenesbe jöttek, magukhoz vették nagyanyust, ne legyen minden vele kapcsolatos gond Bella vállán.

Bella egyedül maradt. A család vállalta az ellátását, de ő nem egyezett bele. Egy üzletben vállalt állást a pénztárban. Testvérei hiába kérelték, hogy ne maradjon

egyedül, költözzön valamelyikhez. Nem, nem, és nem – válaszolta. Elhatározását nem indokolta, a család pedig nem faggatta. Később mégis maga döntött úgy, hogy Mancival összeköltözik. De erről majd a maga idejében.

Amíg a saját lakásában lakott, minden szabad idejét az otthona takarításával, csinosításával töltötte. Reggeltől késő estig ült a pénztárban. És, ha valakinek túlóráznia kellett, mindig ő volt az első jelentkező. Azt hinné az ember, hogy fáradtan hazaérve igyekezett kipihenni magát. Ám szó se volt erről. Mindig talált valami munkát. Még szereléseket is végzett. És nemcsak olyanokat, amelyeket máshol a férfi végez el. Még olyanokba is belefogott, amihez más szerelőt hív. Fogta a szerszámot (Jenőtől mindenféle alkalmatosság maradt rá, amit meghagytak azok, akik rákoshegyi távollétében teljesen kifosztották a lakást), picit kinyújtotta a nyelvét, jelezve a feladatra irányuló koncentrálását, és tökéletesen megjavította a hibát.

De térjünk vissza az anyámhoz költözése előzményeire.

Telt, múlt az idő. Én férjhez mentem, Bandi bevonult. Mire pedig leszolgálta a katonaidejét, ő is megtalálta a párját. Ekkor én már megszülettem Gergőt. Egy ideig otthon, majd albérletben laktunk, de még a fiam születése előtt lakáshoz jutottunk. Bandi házassági terveivel kapcsolatban felmerült, hol fognak lakni.

Bellának senki se említette ezt a problémát, mégis ő oldotta meg. Megbeszélte anyával, hogy mégis hozzá költözik. A lakását pedig átadja Bandinak.

Gergő születése előtt gyakran látogattam férjemmel együtt a családot. Később – tekintettel a pici babára – ők látogattak engem.

Kivéve Bellát. Aki azt mondta, nem képes hozzánk jönni. Hisz, ha Évike életben marad, akár a saját unokáját látogathatná.

Megértettük, és tiszteletben tartottuk a döntését.

Egyszer azután anya épp hozzám készült, amikor Bella halkán megjegyezte, hogy egyszer megnézné a fiamat. Anya nagy örömmel tett eleget a kérésének.

Gergő nagyon barátságos gyerek volt. Ebben az időben már fel is állt, de főleg négykézláb mászkált. Amikor megérkeztek a látogatók, azonnal az ismeretlen felé fordult. Amikor pedig az helyet foglalt, odacsörtetett hozzá, és belé kapaszkodva addig hízelgett, amíg Bella az ölébe nem vette. Akkor simogatta, puszilgatta, mórirkálta magát.

Mi félve, lélegzetvisszafojtva néztük e jelenetet.

Bella szemében megjelent egy könnycsepp. Azután megsimogatta Gergő buksiját, és egy cuppanós puszival örök és mély barátságot kötöttek.

Bella ettől kezdve nálunk töltötte minden szabad idejét. Gergővel kölcsönösen imádták egymást. Amikor pedig szóba került, hogy elmennék dolgozni, Bella ellentmondást nem tűrve jelentette ki, hogy majd ő vigyáz a gyerekekre.

Úgy is történt. Bella felmondta az állását, és minden hétköznap korán reggel megjelent, mielőtt nekem munkába kellett indulnom. Minden nap főzött kettőjüknek (én vásároltam), eljártak sétálni, kimentek a parkba. Amikor pedig hazaértem, útra készen várt, és azonnal indult haza. Ha időben érkeztem, akkor, ha valami elfoglaltság miatt később értem haza, akkor.

Tudod, hogy a tanulmányaimat is folytattam. Ennek se volt semmiféle akadály.

Nekem soha nem kellett izgulnom, mi van a gyerekekkel, jó kezekben van-e. Azért se, hogy mi lesz, ha nem érek haza időben. Az pedig, hogy a tanulmányaimat befejezhettem, egyedül Bellának köszönhető.

Anyám, jóval fiatalabb lévén, még dolgozott. Mégpedig olyan munkaköre volt az

Országos Filharmóniánál, hogy elég gyakran kísért vidéki műsorokra színészeket. Őrá hát nem számíthattam. Bella segítsége ilyenformán felbecsülhetetlen volt. Ő mindig ráért, amikor szükség volt rá. Beleértve azt a néhány napot is, amikor – levelező hallgató lévén – vidékre utaztam vizsgázni.

A vasárnapok és az ünnepnapok Évié voltak. A háború után a közlekedés megindulása óta minden lehető alkalommal elment Bella Rákoshegyre, a temetőbe.

Amióta pedig Gergővel töltötte a hétköznapijait, azóta egyetlenegyszer sem voltak zavaros megnyilvánulásai.

Gergő fiam? Ő ahogy felébredt, várta Bellát. Nem csoda. Bella kényeztette, minden kívánságát teljesítette. No, természetesen csak azt, ami nem lehetett a kárára.

Egyszer például, amikor Gergő náthás volt, hiába kért fagyaltot. Kérésének megtagadása megdöbbenéssel és felháborodással töltötte el. Ki is fakadt: – Más gyerek Bellája direkt vesz ilyenkor a gyereknek fagyit, mert attól gyógyul meg.

Bellára ez esetben nem hatott Gergő tanmeséje. Mi viszont ebből tudtuk meg, hogy Gergő agyában mindegyik családhoz tartozik egy Bella is.

Gergő lassan kinőtt Bella keze alól. így aztán Bandiéknál folytatta Bella áldásos tevékenységét. Az ő kislányukat, Katát pátyolgatta ezután.

Kata gyönyörű szép nagylánnyá serdült. És alig hagyta el az iskolát, bekötötték a fejét. Rá egy évre meg fia született. Immáron nem szorult Bella gondoskodására.

Így aztán Bellának nem maradt más teendője, mint megöregedni. És ebben nem is annyira a korának, mint inkább annak a mind jobban elhatalmasodó érzésének volt szerepe, hogy feleslegessé vált. Romló hallása pedig még jobban hozzájárult, hogy magába zárkózzon. Semmi nem érdekelt, a lakásból ki se akart mozdulni. Gergő néha még elcsalta valahová, de-később már ez az apátiából való kimozdítási szándékunk se sikerült.

Ebben az időben sorra látogatta a családot a kaszás. Előbb Babi ment el, utána nem sokkal Béla. Babi már régen betegeskedett, mindenféle érrendszeri betegséggel küszködött. Béla cukros volt, és Babi halála után egyáltalán nem fordított gondot a diétára.

Nagyanyust a szíve vitte el. Babi halála végleg megrendítette az egészségét. Két héttel sem élte túl. A temetésük is egyszerre volt.

Anya hirtelen halt meg. Egy egyszerű, de makacs hüléssel került kórházba. Már úgy látszott, hogy egy-két nap múlva hazaengedik, amikor egy éjszaka a lépe felmondta a szolgálatot, és reggelre meghalt.

Tanakodtunk, hogyan mondjuk meg Bellának a szörnyű hírt. Végül úgy döntöttünk, bevisszük a kórházba, és az orvost kérjük fel erre a szomorú feladatra. Az orvos, aki Bellát is többször kezelte, vállalta.

Szólunk hát Bellának, hogy bemegyünk a kórházba.

– Minek? – kérdezte. – Tegnap mondtátok, hogy a napokban jön haza.

– De képzeld el, mennyire fog örülni, ha meglátogatod – érveltünk.

Még ma is csodálkozom azon, hogy ezt a színjátékot képes voltam végigjátszani. Tény, hogy Bella végül is beleegyezett.

Kocsiba ültettük, és a kórházban egyenesen az orvosi szobába mentünk.

– Régen láttam, Bella néni. Hogy van? – fogadta a doktor.

Ha pedig már itt volt, no, meg kérdezték is, Bella elkezdett panaszkodni.

– No, akkor adunk egy injekciót – mondta az orvos, miután végighallgatta a

panaszáradatot.

Megvárta a nyugtató hatását, aztán közölte Bellával anya halálát.

Bella meghökkent. Nézett egyikünkről a másikunkra. Hitetlenül rázta a fejét:

– Az nem lehet – mondta mosolyogva az orvosnak. a napokban haza is engedik. – Majd kisvártatva megszólalt: – És, ugye, a vérnyomásomra is ír fel valamit?

Ettől kezdve Bella teljesen zavarodottan viselkedett. Hol Évit várta haza, hol Jenőt, hol anyát. Vásároltatott velünk, hogy legyen mit enni adnia, ha megérkeznek.

Anya temetésén többször megkérdezte, kit búcsúztatunk. Meg méltatlankodott, hogy egy ismeretlennek a gyászszertartásán miért kell neki részt vennie.

Bellát nem lehetett magára hagyni egy percet sem ilyen állapotban. Amikor anyát kórházba vittük, Bellát magunkhoz vettük. Most viszont ez már nem jelenthetett megoldást, hisz én dolgoztam, egyedül nem maradhatott a lakásban.

Kata gyermekgondozási segélyen volt Adi fiával. Kézenfekvő volt hát, hogy Bella odaköltözzön.

Nem örült, és nem tiltakozott. Ment, ahová vitték. Ott járt-kelt a lakásban, várta a lányát, a férjét, a testvérét. Katától kérdezgette, mikor jönnek haza.

Csak akkor mosolyodott el, amikor Adira nézett. Megsimogatta, megpuszilgatta. Semmi több. Nem ért rá tovább ajnározni, becézgetni, játszani vele, egészen más gondolatok foglalkoztatták. Van az egyik szekrény alján egy darab krepdesin anyaga. Abból blúzt varr Évinek. Igaz, az anyag egyszínű, fehér, de majd feldobja valamivel, hogy ne legyen olyan egyhangú. Például géppel bekockázza. Van is szép kék MEZ fonala, majd azzal. Délutánra kész is lesz. Azt veszi fel Évi, úgy várják Jenőt haza. Igen, így jó lesz.

Igyekszik is a másik szobába, a szekrényhez.

Sajnos, útközben elfelejtette, miért is indult el – komorodik el. Nem baj, majd eszébe jut. Addig is leül egy csöppet. Azután el is szundít.

Kórházba került infúzióra, hátha az segít valamit az állapotán. Ám az se javított semmit. Ritkán szólt, keveset evett, sokat aludt. Amikor látogattuk, anyát reklamálta.

Napról napra fogyott az ereje, míg egy őszi éjszakán csendesen elaludt.

Bellának hívták.

Ez meg az (Visszapillantó tükör)

Szilárd jellem

Amikor az országban a politika 180°-os fordulatot vett, ő kiállt a nyilvánosság elé, és önkritikát gyakorolt. Szánta, bánta, hogy kiszolgáltta az előző rendszert. Annak ellenére, hogy mindig is a maiban hitt, a mait remélte.

Megszaggatta ruháit, meakulpázva verdeste a mellét. És az elmúlt cselekedeteiért tanúsított megvetése jeléül leköpdöste magát.

Mindez annyira belevésődött az agyába, hogy ma is meg tudná ismételni minden szavát, minden mozdulatát. Mindössze egyetlen dolgot felejtett el. Az istennek se jut az eszébe, hogy mikor is volt ez: 1945-ben? Netán 1956-ban? És ha igen, akkor 56 melyik napján? Vagy inkább 1990-ben?

Űrzúr

A 90-es évek elején felröppent a hír, hogy a szovjet űrkutatás lényegében egy humbug volt. Hogy a szovjet űrhajósok – pénz és megfelelő technikai tudás hiányában – nem is jártak az űrben, az egész manipuláció volt, a Nyugat, és természetesen az egész világ megtévesztésére.. Ezzel a hírral foglalkozott akkoriban az írott és az elektronikus sajtó is. Kétkedni tehát nincs okom benne. Mindenesetre ügyes!

Hanem azóta is azon töröm a fejem, hogy vajon milyen trükköt alkalmaztak a szovjet űrállomás űrhajósainak az amerikai űrhajóval és légénységével történt űrrandevújának a megvalósítására?

Amire Bem apó nem gondolt

Anno, a szerbek elleni légitámadások kapcsán Taszár NATO harci repülőgépeket fogadott. Az üdvözlő beszédből kiderült: 1848-nak is az a nagy tanulsága, hogy csatlakozzunk a NATO-hoz.

Istenem! És ehhez a nagy felismeréshez mintegy 150 esztendő kellett vámunk! Pedig mennyire másképp alakulhattak volna az azóta eltelt évek, ha már – teszem azt – Bem tábornok is rájön erre!

Napfogyatkozás

1999.08.11.

– Ha lenézek a Földre, csupa szörnyűséget látok – panaszkolta a Nap a Holdnak. – Háborúk dúlnak, véres harcok zajlanak, fegyverek dörögnek, bombák hullanak; a földiek kirabolják, ölik, gyilkolják egymást; Éhezés, betegség, nyomor tizedeli az embereket. Iszonyatos! Lassan már felkelni is rettegek.

– Nyugodj meg, kérlek! Ne bánkódj annyit! Nem kell mindig a Földet nézned. Pihenj egy kicsit – vigasztalta a másik, és gyengéden eltakarta.

Dilemma

1999.

Papp Tibor közgazdász beleszürcsölt a teájába, azután harapott hozzá a margarinos kenyérből. Szombat volt, ráért kényelmesen enni. És közben újságot olvasni. Egyedül élt, senki nem zsörtölődött, hogy miért olvas evés közben. És hétköznap, amikor munkába ment, csak futva nézte meg a lapot, jóformán csak a nagybetűs címeket futotta át. Az asztalon pedig sorba rakva gyűltek az újságok. Legalul a hétfői, legfelül a pénteki. Ilyenkor aztán Papp Tibor nekilát, és a két következő napon gondosan áttanulmányoz minden oldalt. Az aznapieért még nem ment le a földszintre, de meg kár is lett volna, mert munkaszüneti napokon mindig később hozza a kihordó. Így hát a péntekivel kezdte.

Az egyik oldalon hangzatos, nagy betűkkel szedett cím keltette fel a figyelmét:

BEFEKTETŐI DILEMMA: TISZA-TÓ VAGY FLORIDA.

A cikket nem olvasta el, mert éppen befejezte a reggelit, meg aztán momentán nem volt érdekelt a témában. Sem Floridában, de még a Tisza-tó partján sem. De azért átérezte a problémát.

Szegények! – gondolta. – Most aztán fel van adva a lecke. És ha rosszul döntenek? – csóválta a fejét. – Hajjaj! Akkor mehet szegény befektető a bankjába, hogy ugyan, adjon már néhány milliócskát valami kedvező kamatra. Mert ugye mégse élet az élet Florida nélkül!

Sóhajtván rámolta le az asztalról a reggeli edényeket és rakta a mosogatóba, hozzákészülve a nemszeretem mosogatáshoz. Az újságot is visszarakta a kupacba. Az alatta lévő levelet meg szépen összehajtotta, visszatette a borítékjába. A tegnap kapott felmondólevele volt.

Azt írja az újság...

1999.10.27.

Azt olvasom az újságban, hogy gyönyörű, méreteiket tekintve tökéletes nők petesejtjeire lehet licitálni az interneten. A csodaszép modellek áruba bocsátott tulajdonának kikiáltási ára pedig pottom tíz- és ötvenezer dollár között mozog.

Nahát! Hogy mik vannak! Hogy mi mindent lehet pénzért kapni!

De várjunk csak! Hogy is van ez?

Az ember szörfözik az interneten, és egyszerre csak a szemébe ötlük ez a hirdetés. És akkor a fejéhez kap:

Na, végre! Már régen érzem, hogy valami hiányzik az életemből. Csak nem fogalmazódott így meg bennem! De most eljött az én időm! Az igaz, hogy nem semmi a kezdő összeg, és ki tudja, meddig hajtják még fel az árát! De semmi baj! Nem kell izgulni! Először szépen kiszámítja az ember, hogy a havi negyvenezer bruttó fixéből – ami ugye, ha mind az ő zsebébe menne, százötven dollárt is kitenne – a feltétlenül szükséges kiadások után mennyit tud megspórolni, és mennyi ideig kell kuporgatnia, hogy hozzájusson a hön áhított áruhoz. Ha pedig túl drágának találta, nem kell feltétlenül a legdrágábbra tömi. Biztosan van olcsóbb is! Meg különben is! Mire összegyűlik az a pénz, a mai ötvenezres is olcsóbban adja.

Szóval, ennek az eldöntése után kerülhet sor arra, hogy az ember konkrétan érdeklődjön. Például arról, hogy hogyan is bonyolódik le egy ilyen üzlet. Mint egy csomagküldő szolgálat? És a postaköltség is a vevőt terheli? Meg a csomagolás? Van-e az ígért méretekre garancia, és mennyi időre szól? Hova fordulhat az, aki elégedetlen? Egyáltalán nem világos az sem, hogy mikor, hol és miként ellenőrizhetők a közölt méretek?

Őszintén szólva nem egészen világos előttem a felhasználás módja sem.

Amikor idáig jutottam a gondolataimban, azt mondtam magamnak:

Álljunk csak meg! Előbb talán tisztázzuk, hogy mire jó ez az egész! Vegyük sorba!

Tudniillik több eset is lehetséges.

Tegyük fel az egyik legkézenfekvőbbet, hogy egy házaspár úgy dönt, tökéletes gyereket akar. És tételezzük fel, hogy a feleség az, aki kihordja, az apa meg a férj. Látszólag nincs semmi gubanc. De mi van akkor, ha fiú lesz? Mert ugye, akkor már egészen mások a követelmények! A magam részéről például sokkal többre becsülném egy fiúgyereknél az IQ-t, mint – mondjuk – a csípőbősséget. Vagy mi van akkor, ha – akár fiú, akár lány – vízfeje van vagy értelmi fogyatékos, esetleg testileg van valami születési hibája, bár körülbelül húsz éves korára megfelel az előírt méreteknél. És ilyen esetekben hogyan érvényesül a garancia? Egyáltalán! Az észbeli képességekről semmit se szól a fáma. Lehet, hogy a petesejteket áruba bocsátó modellek ilyen irányú tulajdonságait nem is vizsgálják?

Most pedig nézzük meg azt, hogy mi történik akkor, ha egy férfi úgy határoz, hogy valamilyen – ma még nem tisztázott – úton így szerez magának partnert. Az idősebbeket hagyjuk ki a számításból, mert mire az így vásárolt petesejtből bombázó lesz, addigra a rendelőnek már nem érdekes a téma. Ha egy harmincasnak vannak ilyen tervei, annak is igyekeznie kell, hogy hasonló gerjedelemmel tudja az ifjú arát magához ölelni, amint azt a rendeléskor remélte. Maradjunk hát a húszasoknál, akiknek a szülei ezzel akarnak kedveskedni csemetéjüknek, és ehhez megfelelő anyagi háttérrel rendelkeznek. Akkor is negyven éves lesz a gyermek, mire hozzájut a húsz évvel ezelőtt befizetett ajándékhoz. A legcélszerűbb tehát a kisfiúknak már keresztelőjük alkalmával biztosítani a megfelelő partnert.

Vagy tán egyszerűbb volna megvárni, amíg engedélyezik a klónozást? Hátha akkor is akad egy élelmes vállalkozó, aki megfelelő méretekkel rendelkező modelleket keres, akik szerény tízezertől ötvenezer dollárig terjedő kikiáltási összegért hajlandók bájaikkal megajándékozni az igénylőket.

Vagyis az ötlet kolosszális, de vannak még nehézségek.

Tudomány

1999.10.31.

Tudós férfiaktól álló kutatócsoport fedezte fel az új eljárást, amely szerint a petesejt egy akármilyen más sejttel összehozva alkalmas emberi lény létrehozására. Férfi nem kell hozzá!

Ezt nevezem öngólnak.

Viszkis

1999.11.05.

Őszinte legyek? Nem érdekel, hogy a Viszkis mit evett ebédre, vacsorára,, milyen műsort néz a televízióban és melyik csatornán, milyen a cellája berendezése. És – hogy elébe menjek a Viszkissel kapcsolatos hírözönnek – közlöm, hogy egyéb szokásaira, egészségi állapotára és közérzetére sem vagyok kíváncsi. Sőt! Már akkor többet tudtam róla, mint amennyit akartam, amikor értesültem arról, hogy korunk üdvöskéje boxer alsógatyában fogadta a rendőröket.

Ha eddig nem tették, legalább most volna jó abbahagyni. Ezeket az érdektelen

részleteket, valamint a Viszki népszerűsítését.

Ugyanis, sok más társammal együtt, unom a viszki(s)t. És sokkal jobban örülnék, ha végre tiszta víz kerülne a pohárba!

For You

1999.12.01.

Csodálatos reklámot láttam. Egy gyönyörű autót ábrázolt, mellette a főbb műszaki adatokkal, a két és félmilliót alig meghaladó árral és a fettel szedett felirattal: **For You**. És ez utóbbi volt az, ami megdobogtatta a szívemet. Mert őszintén bevallom, eddig egyetlen gyártó vállalat, egyetlen kereskedelmi cég sem mutatott ilyen nagyfokú törődést irányomban. Mármint hogy nekem, egyedül nekem gyártson, forgalmazzon akár egy gombostűt is, nemhogy egy ilyen csillogó-villogó autócsodát.

És mindjárt elkezdtem számolni. Sajnos, a jövedelemem épp arra elég, hogy a rezsimet és a már jócskán csökkentett étkezési szükségleteimet fedezze. Na, de egy ilyen ajánlat mellett mégse mehetek el szótlánul!

Ejnye, no! Mit is tehetnék? Talán...Talán, ha naponta 5 deka kenyérrel kevesebbel is beérvén?! Igen! Lehet, hogy alig venném észre. Az pedig annyi, mint...havi másfél kiló. Ez minden hónapban 100 Ft, azaz évi 2400 Ft megtakarítást eredményezne.

Szóval – ha jól számolok – ezer év múlva majdnem együtt lenne a pénzem. Arra az autóra, amit nekem, egyedül nekem szántak!

Hát nem csodálatos?

Jobbközép?!

2000.01.28.

Hát, sógoréknál beütött a Haider-mennykő! És hiába deklarálja magát és elvbarátait a vezér jobbközépnek, egyéb megnyilatkozásai és tettei bizony a jobboldal szélének is a legszélére állítja őt. Persze, aki figyelemmel kíséri a világ eseményeit és a politikai áramlatok alakulását, annak ez nem okozott különös meglepetést.

Hanem az embereknek az a része, aki végigszenvedte a második világháborút, élete végéig nem tudja kiirtani a zsigereiből a félelmet az eszelős náci vezér nyomdokaiba lépő pártoktól. És azoknak döntő (jobbik) hányada, amelyik csak hallomásból, dokumentumokból, történelemkönyvekből ismeri azt a vészterhes kort, szintén elítéli a milliokat halálba taszító Hitler követőit.

Csakhogy nem elég elítélni! Fel kell lépni ellene! Mert Haider úgy jöhet számításba kormánytényezőként, hogy pártja Ausztriában a harmadik helyet szerezte meg. És ezt a tény nem szabad bagatellizálni.

A demokrácia teljes félreértelmezése, ha lecsendesítjük magunkat azzal, hogy ma már nem torkollhat világegésbe a szélsőjobb előretörése. Ha a harmincas évek elején nem legyintenek Hitlerre, talán el lehetett volna kerülni az akkori borzalmakat.

Meg kell állítani Arturo Uit! Addig, ameddig lehet!

Nincs tévedés! 2000-ről és Ausztriáról van szó.

Kukázás

2000.02.10.

Tiszaújvárosban rendelet tiltja a kukázást, a szabálysértőket pedig pénzbírság, illetve elzárás sújtja – olvasom a Népszabadság február 10-i számában. A közeli Köröm község polgármestere szerint az intézkedés a cigányok ellen irányul, amit a tiszaújvárosi önkormányzat visszautasít – számol be erről a továbbiakban a lap.

Nekem három gondom is akad a hírrel.

Legelőször is az, hogy kukázó nem pályaválasztás útján lesz valaki, hanem kényszerítő körülmények hatására. Ezt az állításomat pedig arra alapozom, hogy sok minden vágyat hallottam már, így sok ismerősöm akart katona, úrhajós, kéményseprő, focista, mozdonyvezető vagy egyéb lenni, de kukázó egy sem. Már pedig, ha az ember nem szabad akaratóból teszi ezt, akkor milyen alapon lehet szankcionálni?

Tüzetesebben vizsgálva a témát, felelősséggel állíthatom, hogy még az ilyen kényszerhelyzetben is van más megoldás az élet fenntartására. Csakhogy a többi lehetőség már a bűnözés kategóriájába tartozik. Vagyis, ha ezeket az embereket eltiltják a kukázástól, nem marad más számukra – ha élni akarnak –, mint a lopás, a rablás és más hasonló. Ez tehát a második gondom. Hogy azokat büntetik, akik a tisztességes utat választják. És ebből a könnyen belátható evidenciából kiindulva végképp értetlenül állok az intézkedés előtt.

Végül harmadiknak itt van a cigánykérdés. Mert – ha nem feltételezek is ilyen szándékosságot – Tiszaújváros önkormányzatának mindenképpen tudnia kell, hogy jelen körülményeink között a szegénység, és ezzel a szükségszerűség elsősorban és túlnyomó részben a cigányságot érinti. Ennek megfelelően – akár rájuk irányul a rendelet, akár nem – lényegében az ő életüket teszi lehetetlenné.

Ha pedig az érintettek nem tesznek eleget a rendeletnek, akkor lehet cigányozni. Ha meg eleget tesznek és a maradék lehetőségek egyikéhez nyúlnak, akkor szintén.

Akkor hát mit tegyenek?

Abortusz-törvény

2000.03.14.

Nagyobb figyelmet kap a magzatvédelem: szigorodnak az abortusz feltételei. Mégpedig abból a megfontolásból, hogy az élet a fogamzás pillanatában kezdődik.

Ez az elgondolás a tudomány mai állása szerint nem igazolható. De tény, hogy nem is cáfolható. Az biztos, hogy a megszületett csecsemő jelzi az érzeteit. Az is bizonyított, hogy a magzat reagál anyja bizonyos cselekedeteire, állapotának változásaira. Hogy ez mennyiben nevezhető önálló reagálásnak, az már kevésbé egyértelmű. Ez a nézet tehát ma még semmiképpen sem tekinthető tudományos tételnek, inkább véleménynek.

De fogadjuk el kiindulópontnak. Akkor pedig tulajdonképpen életvédelemről van szó. Amely magában foglalja a fogamzástól a halálig terjedő időszakot. Azaz a védelem, az életfeltételek minden körülmények közötti biztosítása a megszületett embert éppúgy megilleti, mint a magzatot. Beleértve a létfenntartáshoz nélkülözhetetlen ételmet, ruházatot és lakhelyet, hogy az emberi lét egyéb követelményeiről ne is beszéljünk.

Jelenleg azonban az élethez való jog feltétel nélküli biztosításának törvénytervezete csak a magzatra terjed ki.

És azután? Mi lesz a gyermekkel és az anyjával? Hát... majd csak lesz valahogy!

Hirdetés

2000.

Régi, patinás MSZMP-s múltamat elcserélném az előző rendszer ellenzékijére, hogy segítségével olyan felelős pozícióba juthassak, amelynek birtokában gerincproblémám sem lehet akadálya további karrieremnek. Megkereséseket *Korrekt jellem* jeligére kérem a kiadóba.

Hm

2000.04.

A Kossuth rádióban, a Napközben műsorvezetője: „Mint minden igazság, ez is féligazság.”

Új rítus

2000.05.20.

Amikor az ember először olvassa illetékes(ek) cáfolatát, miszerint szó sincsen X (esetleg Y, netán Z) felmentéséről, vérmérséklete és politikai beállítottsága szerint meglepéssel vagy éppen mérgelődve veszi tudomásul, és részéről el van intézve az ügy. Legalábbis úgy hiszi. Másnap értesülhet a médiából arról, hogy X. (vagy Y., illetve Z.) is képtelenségnek tartja menesztésének hírét. Az olvasó ingatja a fejét. Minek kell még egyszer foglalkozni a témával, ha nem is igaz?

Pár nap múlva pedig, amikor hivatalosan közük X., Y., Z. (nem kívánt törlendő) leváltását, a magyar polgár csodálkozva gondolja, miképpen lehet az, hogy tegnapelőtt még a legilletékesebb is ennek az ellenkezőjét nyilatkozta? Mi történhetett azóta, hogy száznolcvan fokos fordulatot vettek a dolgok?

A második és a harmadik esetben még mindig csodálkozik: hm, érdekes! A következő néhány esetben már csak bólint a leváltás hírére, hogy ő már sejtette. Azután neveléseseznek, még később unalmasnak találja az egészet.

Elkönyveli magában, hogy a hatalom ragaszkodik ehhez a furcsa rítushoz. És legyint egyet az új módira.

A Hungaroringen

2000.08.13.

– Uram, hogy érezte magát Magyarországon?

– Kitűnően! Remekül!

– Mondana valami bővebbet? Mi tetszett a legjobban?

– Hát természetesen a lányok! Mondhatom, sok országot bejártam, és mindenhol megtekintettem a rosszlányok utcáját, negyedét, de ennyit egy kupacban összezsúfolva még nem láttam. Nem mondom, a hely kissé szűkös, és a felszereltség sem tökéletes, mondhatnám, az infrastruktúra még kiépítésre szorul. No és a higiénia is hagy kívánnivalót maga után. De a hölgyek! Készségesek, versengenek az ember kegyeiért! Hehe...Szinte egymás kezéből ragadják el a vendégeket. Nagy ötlet volt a szexturizmus beindítása! Eddig sokkal keletebbre kellett utazni érte! Persze, vannak még hiányosságok, hibák. Dehát minden kezdet nehéz...hehehe. Nemde? Én mindenestre máskor is eljövök.

– Igazán nagyon örülök, hogy elégedett. Mondana egy pár szót a Forma 1-ről is?

Az hogy tetszett? És mit szól hozzá, hogy Häkkinen megelőzte Schumachert?

– Nem néztem meg. És fogalmam sincs, kikről beszél. Soha nem érdekelt az autósport.

Szociálpolitika

2000.09.23.

A Szociális és Családügyi Minisztérium a szegénység visszaszorításáról tartott parlamenti tanácskozást. Az utak és lehetőségek vitatása kitért a magyar lakosság mintegy 60%-át érintő ideiglenes (azaz tíz éve tartó és egyre mélyülő) szegénység, valamint a roma népesség jóformán egészét sújtó nyomor csökkentési módjainak a keresésére.

Szép és dicséretes a mindeddig ezzel merőben ellentétes megnyilvánulások után ilyen nemes célok kitűzése. Persze, az igazi értékét csak az elért eredmény adhatja meg.

És még valami! Ahhoz, hogy nagy mellénnyel a szegénységpolitika jóságos harcosának kiáltsa ki magát a piacgazdaság, előbb meg kellett teremtenie a szegénységet. Meg kell adni, ezt sikerrel teljesítette.

-273

Végre! Sikerült elérnem a –273 fokot – didergett a hőmérő. – Az abszolút zéruspont! Micsoda élmény! Micsoda eredmény! Ennél már igazán nem sülyedhetek mélyebbre – borzongott bele a sikerbe és a hidegbe, mielőtt összefagyva végleg darabjaira hullott.

Új élet, új erkölcsök

2000.10.11.

A kiscgazda képviselő arról kesereg a Nap-tévében, hogy ma is sok volt MSZMP-tag van a minisztériumokban, hogy még mindig a kommunisták uralják a magas állami pozíciókat.

– Ezt azért mégsem lehet mondani – szól közbe a műsorvezető. – Hiszen több százezer párttag volt, és jól tudjuk, sokan voltak köztük olyanok, akik csak a karrierjük miatt léptek be a pártba. Azokat pedig nem lehet elítélni!

Ezzel a megjegyzéssel egyetért a képviselő úr is. Mert aki nem meggyőződésből, hanem csupán karrierizmusból vállalta a párttagságot, az természetesen nem gazember.

No persze, ma is vannak olyanok, akik nem a szívükkel választottak pártot, hanem az agyukkal.

Most már csak az a kérdés, hogy a gazemberséget, illetve a tisztességet tekintetben a logika, avagy az uralkodó áramlat szempontjából kell megítélni.

Ő is észrevette

2000.10.16.

Nógrádi Zsolt azt nyilatkozta a TV-ben, hogy lelkiismerete készítette az olajszőkítéssel kapcsolatos tanúvallomásra.

– Mert – folytatta – ötven évig volt itt egy rendszer, amely értékeket hozott létre.

Ezt az utóbbi tíz évben körülbelül ötszázezer ember lenyúlta. A többi kilenc és fél millió pedig földönfutó lett.

Úgy kell nekik!

2000.10.19.

Végre! Most az egyszer nem rajtunk csattan az ostor, hanem a multikon. Na persze, rajtunk is, csak kisebb mértékben. Mert nekünk csak az infláció mértékével emelik a gáz árát, a nagytőkéseknek pedig majd ötven százalékkal! Igaz is! Fizessenek a gazdagok!

Hogy tetszik mondani? Hogy a multik ezt ránk fogják háráítani? Hogy ezt beépítik az áraikba? Dehát csak nem tehetnek ilyet! Hogy gondoljam végig? Hogy eddig is azzal kezdődött a fogyasztói árak emelésének az indokolása, hogy növekedtek a költségeik?

Szóval, megint megetettek?

Ugyan engem az egész nem érdekel. Én már régen nem tudom megfizetni az árakat. Hát nem mindegy, hogy most nézem a kirakatokat az olcsóbb, vagy később a megemelt árakkal? Vásárolni nem tudok most se, a jövőben se. És, ha így halad a világ, mind többen járunk majd üres zsebbel.

Szegény multik meg tönkremennek.

Három maxima

A nagyképűség a kisszerűség fegyvere.

*

Minden gyerek úgy indul az életnek, hogy meg akarja váltani a világot. Aki ezt felnőtt korára se növi ki, az politikusnak megy, vagy vallást alapít.

*

A kaland csalódást okoz, ha nem teljesíti be a vágyat. Ha beteljesíti, szintén.

Egyre védtelenebbül

2000.11.19.

Decembertől eladhatók a bérlakások a bérlő beleegyezése nélkül is. Ma még nem lehet tudni, hogy az önkormányzatok milyen mértékben élnek ezzel a lehetőséggel, hogy hány ember feje felől adják el a fedelet. Sejtések azonban már vannak. A VIII. kerületre vonatkozóan például olyan elképzelés hangzott el, hogy a 12 ezernél több önkormányzati lakásnak mintegy a felére vár ez a sors.

Köztudott, hogy amikor meg lehetett vásárolni a lakásokat, akinek módjában állt, megvette azokat. És nem azért, hogy tulajdonossá váljon, hanem azért, mert félt a

mértéktelen lakbéremeléstől és az akkor elhangzott megnyugtató ígéretek ellenére attól, amire most áldását adta a hatalom. És az időzítés is sokat mond: közvetlenül a tél beállta előtt!

Új évezred küszöbén

2000.11.28.

Tavaly ilyenkor, államiságunk ezeréves évfordulójáról emlékezve a Tudományos Akadémia elnöke úgy értékelte az eltelt évezredet, hogy abban a magyarság története nem más, mint sikersztori. Végiggondolva, csak egyet lehet érteni vele. No persze, kivéve az államalapítást ugyan megelőző, de azt előidéző, vagy legalábbis siettető merseburgi és főleg augsburgi vereséget, a tatárjárást, a törökdúlást, a Rákóczi-féle és az 1848-as szabadságharc elbukását, a Habsburg-uralmat, valamint az első és a második világháborút, hogy csak a legkiemelkedőbbeket említsem.

És hogy most mit kívánok magunknak az elkövetkező ezer évre? Természetesen azt, hogy sikersztori legyen. A fentebb részletezett, továbbá a felsorolásból kimaradt kivételek nélkül.

Így fejeztük be az óévet

2000.12.18.

Demonstráltak az egészségügyiek a megfelelő bérezésért, a kórházi körülmények javításáért, a betegek jobb ellátási lehetőségének a megteremtéséért.

A multiplex sklerózisban szenvedő betegeknek anyagiak hiányában csak negyedét volt képes az egészségügy megfelelő gyógyszerrel ellátni. Ugyanezen okból a művesére szorulók egy része sem számíthatott megfelelő kezelésre. Műtétek maradtak el pénzsűke miatt, a gyermekkórház a tévében kért adományokat ahhoz, hogy el tudja látni a feladatát.

Kevés volt a nővér, kevés volt a kórházi ágy. Sorban álltak az öregek a gyengén ellátott szociális otthoni helyekért.

Béregyeztetést sürgettek a szakszervezetek. A pedagógusok az iskolai csengők megszólaltatásával hívták fel a kormány figyelmét az inflációt követő bérkorrekcióra.

Tavaly minden hónapban 10% közelében járt az infláció, vagy meghaladta azt. Ez annál érzékenyebben érintette a lakosságot, mert elsősorban az élelmiszerek ára emelkedett.

Ez év elejétől drágul Budapesten a lakbér, nőnek az oktatási-nevelési intézmények étkezési díjai, többet kell fizetnünk a közüzemi szolgáltatásokért, és drágábban közlekedünk.

Jelentős mértékben emelkednek az alapvető élelmiszerek árai. De a húsért például már tavaly év végén is többet kellett fizetnünk.

Nem olyan régen dicsekedett a kormány azzal, hogy regnálása idején jelentős csatornázás ment végbe az országban. Az év végére kiderült, hogy az ivóvíz minősége sok helyen nem hogy az európai, de a kisebb követelményeket támastó magyar szabványnak sem felel meg.

Egy kiscgazda képviselő ugyancsak tavaly év végén azzal dicsekedett, hogy a jelenlegi hatalom jó minőségű és nagyon olcsó élelmiszerekkel látta el az országot.

Nem tudom, hány éves a képviselő úr. De ha tíz évnél idősebb, akkor még emlékeznie kell ennél tízszer, harmincszor, de esetenként százszor olcsóbb élelmiszerekre

is, ami az azóta eltelt időszakban bekövetkezett átlagos jövedelem-emelkedéshez képest bizony nagyon jelentős. A minőségről pedig csak annyit, hogy például a jóval olcsóbb disznóhús rostjait nem fonta be egyre vastagabb zsírháló, a négyhatvanas liszt minősége egyenletes volt, az iskolai és a kórházi étkeztetés nem okozott tömeges gyomorrontást, mérgezést.

Mint értesülhettünk róla a tömegkommunikáció révén, javultak a gazdasági mutatóink. Kérdés, hogy milyen további javulás várható attól, hogy valamennyi állami gazdaság eladásra kerül. Az sem erősíti a hitet a gazdaság javulásában, hogy a nagy múltú Csepel Autógyár elárverezésre jut.

Zámoly után Veszprémből, Mosonmagyaróvárról és Battonyáról távozott az országból egy roma csoport. Ők Hollandiába mentek, mert itt másodrendű állampolgároknak érzik magukat: munkához ők jutnak a legnehezebben az országban, és ők a fokozódó rasszizmus első számú célpontjai.

Dávid Ibolya szerint Magyarországon nem lehet beszélni rasszizmusról, és ami a munkát illeti, aki akar, az boldogulhat. Csodálkozva hallgatom ezt a véleményt, és eltűnődöm: hol él a miniszter asszony?

Nagyvonalúság

A Belügyminisztérium 400 olyan árvát látott vendégül, akinek apja vagy anyja hivatása teljesítése közben vesztette életét. Megajándékozásukra hatvanezer forintot fordítottak – közölte az egyik kereskedelmi tévé-adó. Vagyis fejenként 150 forintot kaptak. Ezt nevezem nagyvonalúságnak!

No comment

Szlovákiában és Csehországban megjelent a *Mein Kampf*. No comment.

Hallatlan!

A miniszternek le kellett mondania, mert jövedelméhez mérten hatalmas összeget fordított egy luxusvilla építésére.

Ne tessék megijedni! Nem nálunk történt, hanem Szlovákiában.

*

Öthetes cirkusz után győzelmesen szállt az ég felé Washingtonban a fehér füst. George W. Bush lett az USA 43. elnöke.

Köszöntő

Dávid unokám elsős volt, amikor a következő versikével adta át anyjának a fivérével,

Zolival közösen vásárolt cserepes növényt Anyák Napjára:

*Anyu szereti a gazt,
Azért vettünk neki azt.*

Ez az évezred is jól kezdődik!

2001.01.07.

Alig léptük át az új évezred küszöbét, máris megkezdődött a báli szezon, holott hivatalosan csak vizkeresztkor szokott indulni. Hanem nálunk már előtte is állt a bál. Torgyán József még másfél évvel ezelőtt kérte táncra Liebmann Katalint, de most már elege lett belőle. Csakhogy amilyen könnyű volt annak idején Katát táncba vinni, olyan nehéz most elszakadni tőle. Hiába próbálja a budapesti elnökszont eltávolítani a helyéről, az nem akar mozdulni, pedig engedetlenségéért már a párttagságától is megfosztották.

Az FKGP házatáján egyébként se honol csend. Csúcs László sem elégedett a dolgok menetével. Sőt! Oda nyilatkozott, hogy Torgyán József padlóra küldte a kisgazdákat.

És ezzel még nincs vége! A párt első soraiban lévő emberek sorban mondanak le tisztségükről.

Hogy mindehhez mit szól a párt elnöke, azt nem lehet tudni, mert – kivételesen – éppen külföldön tartózkodik.

Még az elmúlt évben alakult meg, de csak az újév elejére érett hírré, hogy Sopronban megalakult a Hun-Szkita Világszövetség. Célja a királyság, a csendőrség és a halálbüntetés visszaállítása. Alapítói pedig a MIÉP tagjai.

De nemcsak itthon áll a bál! A NATO is gondokban van. A Koszovóban és Boszniában szolgáló katonák közül ugyanis többen szenvedtek egészségi károsodást az ott bevetett urántartalmú lövedékektől. Bár a NATO is, az USA is tagadja az összefüggéseket, az uránvihar egyre fokozódik, és a Pentagon szóvivője sem tagadja, hogy a lövedékek repeszei okozhatnak egészségi gondokat. Több országban megkezdődött a balkáni háborúban részt vettek felülvizsgálata. Nálunk a védelmi tárca ezt nem látja szükségesnek, ellentétben az illetékes parlamenti bizottság és a katonai szakszervezet véleményével. A világban nő a felháborodás az észak-atlanti katonai szervezet ellen, legfőképpen Olaszországban. No, és – a hivatalos verzióval szemben – nálunk is csitul a lelkesedés, hogy a NATO védelme alá helyezhettük magunkat.

Megnyugtatólag hatott viszont itthon a kormányfő elképzelése az álmország építéséről, bár sokaknak az a véleménye, hogy a deklarált sikerek és eredmények már régebben az álom kategóriájába tartoznak.

Mindenesetre biztató, hogy a lakosságnak a 80%-a még messze van az eladósodástól, bár ugyanazon a napon az a hír is napvilágot látott az újságban, hogy a családok többsége még nem hitelképes.

A gazdasági életben azonban sikeres intézkedés született a borok zárjegy-kötelméről. Pillanatnyilag mindössze az a gond, hogy nincs elég zárjegy.

Az egészségügy majdnem csendes Igazán apró hibának mondható, hogy az agyhártyagyulladás elleni oltóanyag-ellátás akadozik. Arra pedig szót sem érdemes vesztegetni, hogy néhány patika leállt, mert a számítógép nem fogadta el a 2001-es dátumot.

A kivándorló romák ügyében sincs minden rendben. Ugyanis újabbak készülnek elhagyni az országot. És Franciaország nemcsak hogy nemigen reagál Magyarország

kiadatási kérelmére, még menedékjogot is fontolgat, elismerve ezzel itthoni hátrányos helyzetüket. Mindezzel szemben három roma család hazatért.

Vannak azután évről-évre ismétlődő események. Nem újság például, hogy idén is emelkednek az árak, az alapvető élelmiszereké csakúgy, mint a közüzemi díjak. Azt sem lehet érdekességnek tekinteni, hogy a Csatornázási Művekre váró környezetvédelmi bírság ugyancsak a lakosság zsebére megy. Szintén nem érdemes sok szót vesztegetni arra, hogy a legmagasabb szinteken történő fizetésemelésekkel vette kezdetét az újév.

A sok baj és nehézség közepette örömteli hír, hogy Orbán Rózát nem zavarta az előkelőségek megjelenése a keresztelőjén. Hiába! A csöppség máris tudja, hová született.

Mi pedig szép csendesen építjük álmországunkat.

Csak ne legyen belőle álomkergetés!

Egy klasszikus

A Gede testvérek érkezettnek látták az időt, hogy megjelentessék Szálasi *Hungarizmus* örökbecsűjének első kötetét, amelyet – többek között – egy VIII. kerületi könyvesboltban árusítanak. A könyv *A Nemzetvezető Művei* sorozat induló darabja, szerkesztője Gede Tibor.

Nagylelkű ajánlat

A magyar állam visszavárja a külföldre távozott romákat. Egyben ígéretet tett arra, hogy semmiféle jogi hátrány nem éri őket eltávozásuk miatt, és úgy élhetnek itthon a továbbiakban, mintha el se mentek volna...

Szép! E szerint büntetlenül hazajöhetnek, lehetnek továbbra is munkanélküliek, a jövőben is nyomoroghatnak, elszenvedhetik a rasszisták atrocitásait, sőt: a hatóságok diszkriminatív intézkedéseit is.

Egyetértünk

Ferge Zsuzsa szerint a jelenlegi szociálpolitikában a szegények gyakran szándékoltan rosszabbul járnak, mint a jobb helyzetűek.

A szociológus véleménye az, hogy nálunk „perverz” újraelosztás folyik.

Sajtószabadság

A *lex Pokol* bármilyen vélemény közlésére kiterjeszteni a becsületsértő vagy hamis vádak tartalmazó publikációk esetére vonatkozó helyreigazítási szabályozást. Vagyis csak az láthatna napvilágot, amit a magas hatalom jónak lát.

Nagy bajban vagyunk!

2001.01.13.

Kozma atyát, a Máltai Szeretetszolgálat magyar vezetőjét kirabolták Romániában. Az eset vitathatatlanul elítélendő, és minden jó érzésű ember fellélegzett, amikor megkerültek a bűnösök.

Az egyik kereskedelmi tévé adásában egy Romániában élő pap is megszólalt, aki az eseményekhez a következő kommentárt fűzte (szó szerint nem tudom idézni, de a lényeg hiteles): a tettesek azért raboltak, mert nem jártak hittanra.

Még belegondolni is szörnyű!

Bizony, eléggé elborzasztó a kép. Hiteles statisztikai adataim nincsenek, de a legszerényebb becslések is ijesztőek. Mert, ugye, Magyarországon az aktív lakosságnak minimum 90%-a nem részesült hitoktatásban. Már ez is elrettentő, pedig még nem is vettem figyelembe azokat a nyugdíjasokat, akik nem jártak, és azokat a tanulókat, akik nem járnak hittanra. Ez pedig óvatos számítással is az ország lakóinak a felét teszi ki.

Hát csak rettegve lehet arra gondolni, hogy mi történik, ha mindezek elkezdenek rabolni!

Hogy mi jutott még eszembe? Hogy a magas hivatalok és az ország vezetőinek döntő többsége is ebbe a mintegy ötmillióba tartozik.

Szilveszter

Az államilag finanszírozott szilveszteri nagy buli sokba került. Arra az igényre, hogy a költségekről számoljon be az Országimázs Központ, a válaszok a következők voltak:

1. Nem az a szabálytalan, hogy a közpénzekből történt ráfordításról nem adnak tájékoztatást, hanem akkor lenne az, ha erről beszámolnának.

2. A költségeket már közölték.

3. A Központ nem hajlandó elszámolni.

A három közül mindenki ízlésének megfelelően válogathat.

Szerelem

2000.01.31.

Valamelyik médiumból, ha jól emlékszem, a rádióból nyúltam le a következő történetet:

Óvodás gyerekektől érdeklődnek, hogy voltak-e már szerelmesek. Az egyik azt mondja, ő háromszor, a másik csak egyszer, a harmadik meg éppenséggel négyszer.

Akkor megszólal az egyik kislány: – Én most is szerelmes vagyok.

– Igen? És kibe?

– A Zsoltiba – jön a szemérmes válasz.

– Tetszik neked?

– Nagyon!

– És mi tetszik rajta?

– Minden.

– Jó. De mit szeretsz rajta a legjobban?

– Azt, hogy sohase hagy békén.

Lám, lám. A férfiak azt állítják, hogy a nők kifürkészhetetlenek. De az élet gyakran kegyes hozzájuk. Íme, most is bepillantást engedett a női lélek rejtelseibe.

SMS

2007.08.13.

A TV2 Mokka című műsorából lőttem a következő SMS-t: „Még végül egy pártra szakadunk.”

Nagy generáció

2007.08.14.

Szegő András írja az egyik Nők Lapjában az 1960-as években felserdült nagy generációról:

(Mi) „szavak nélkül is félreértjük egymást.”

Riport

2010.07.24.

Szeretem a riportokat, ha jó a riporter. Aki kihúzza beszélgető partneréből azt is, amit az szeretett volna elhallgatni. Vagy legalábbis úgy irányítja a beszélgetést, hogy sejtesse a nézővel, hallgatóval a kényesebb részleteket is.

E tekintetben pont ellenkező nézetem vagyok a riportalannyal. Aki általában nem azért áll a kamera elé, hogy elképzelései, tervei homályos, esetleg kellemetlen oldalairól is megismertessen, hanem azért, mert meg akarja erősíteni bennem azt az érzést, hogy a szóban forgó feladatot egyedül ő tudja megoldani, de legalábbis ő a legjobb ebben.

És akkor találkozik egy riporterrel, aki nem átall még egyszer és még egyszer rákérdezni arra a bizonyos pontra, amely a téma esetében a gyenge láncszemet képviseli. Ráadásul fel sem készült arra, hogy frappánsan elkerülje a nyílt választ.

Ekkor a rutinos nyilatkozó a riporter megszólításával indít, imígyen:

– Kedves műsorvezető úr...

Ebből aztán érthet a riporter. Először is arról értesülhet – ha eddig nem tudta volna elég jól –, hogy nála nagyságrendekkel fontosabb, magasabb beosztású egyénnel beszél. Másrészt kiérezheti az enyhe figyelmeztetést, hogy hátrább az agyarakkal, mert baj lehet belőle. Ő, természetesen nem a nyilatkozóra nézve, hanem természetesen a kérdezőre.

Ennél egy fokozattal enyhébb rendre utasítás – és némileg a használó valamivel magasabb IQ-jára is utalhat –, ha azzal indítja a nyilatkozó a következő mondatát, hogy – még egyszer mondom...

Ezt sem lehet félreérteni. Azt jelenti, hogy a lényeg, azaz amit akartam, már elmondtam. E fölött nem kívánok vitát indítani, ezen nincs mit megbeszélni. Így van, így lesz. Ahogy mondtam. Dixi. További kérdésnek nincs helye.

Sorbanállás

2010.07.28.

Abban az elmúlt, „átkos”-ban – ami igaz, az igaz – megtanultunk sorban állni. E tekintetben a kereskedelem vitte el a pálmát. Egyszerűség kedvéért mindössze egyet, ám nagyon is jellemzőt említek: az autóvásárlást.

Az ember megrendelte a kocsit, befizette a befizetendőket, és kapott – egy sorszámot. Ezután várt bizonyos ideig – ez esetben éveket és már vihette is haza az új autót. Már természetesen akkor, ha a rendelt szín helyett elfogadta a felajánlottat. Amennyiben nem, akkor várt tovább. Addig, amíg meg nem jött a várva várt árnyalat.

Az új, az első időkben még szégyenlősen szociális piacgazdaságnak, majd büszkén kapitalizmusnak nevezett rendszer felszámolta ezt a várakozást. Be lehet menni akármelyik autószalonba, kiválasztani a megfelelőt, leperkálni az árát, és be lehet ülni a vadonatúj kocsiba, haza lehet vele hajtani. Az autóért való sorban állás törőíve.

Ám semmi sem tökéletes. Az új rendszer új várakozási időket teremtett. Hogy itt is egy nagyon jellemzőt említek, itt van mindjárt az egészségügy.

Hogyan? Hogy ott mire kell várakozni? Hát... a vizsgálatokról most csak annyit, hogy egyes esetekben hónapokat is lehet várakozni. Ám, ha nem sürgős, nem is érdemes szót vesztegetni rá. A műtéteket azonban feltétlenül meg kell említeni. Persze, minden műtétnak megvan az ára. Ó, az árról nem akartam beszélni, de ha már szóba került, ám legyen. Mert így igaz: mindegyiknek megvan az ára. De, hogy a sorban állásra is rátérjek, mindegyiknek megvan a maga kivárási ideje. Rövidebb egy egyszerű vakbél műtétnél. Ha a delikvens vakbele nem perforál idő előtt, hamarosan műtőasztalra kerülhet, míg egy térdprotézisért többet kell sorban állni.

Hja, bizony, itt se megy minden, mint a karikacsapás.

Az új módi kellemetlen következményei közé tartozik az is, hogy nőtt a bűnözés. Annyira, hogy a börtönökben a hely már nem elég. Ideig-óráig megoldható túlszűfollással, de azt sem lehet a végletekig alkalmazni. Hiába, no. Erre mondják mostanában, hogy valamit valamiért. Kevés a börtön, de járathatjuk a szánkat.

A bölcs mondás szerint azonban ahol legnagyobb az ínség, ott legközelebb a segítség. Mindig és mindenhol vannak okos emberek, akik megoldják a problémát. Itt is ez történt.

A megoldás pedig egyszerű: az elítélt kap egy dátumot.

Ugye emlékeznek még arra a régi rendszerre. Amikor új autóra fájt a fogunk. Akkor is időpontot kaptunk. Amikor majd átvehetjük az új kocsit. Nos, most X. elítélt megkapja azt az időpontot, amikor Y. elítélt szabadul, egy hely megüresedik a börtönben, és ő bevonulhat büntetésének a letöltésére.

Hát nem fenomenális? Egyszerűen nagyszerű!

Friss hír

2010.08.03.

Ma hajnalban hallottam a rádióból, hogy az újonnan megválasztott államfő a Köztársasági Elnöki Hivatal személyzetének 90%-át lecseréli. A nagy mértékű változtatásra azért van szükség – szól az indoklás –, mert megváltozik a hivatal munkájának a struktúrája. Hja, új műsorhoz új férfi kell!

Toncsika

2010.08.08.

Toncsika húzatja magát apuval, aki lehozta a gyereket a vásárláshoz, ne legyen otthon

útban amíg anyu takarít.

– Olyan fáradt vagyok – nyafog Toncsika, kicsit sántikálást is mímelve, hadd lássa az apja, milyen nehezen megy.

– Csak tudnám, mitől fáradtál annyira el. De még ezt a rövid utat bírd ki. Gyorsan bevásárolunk és megyünk haza.

– Apu, veszünk autót? – Kérdi reménykedve a gyerek.

– Igen, veszünk, csak maradj már nyugton.

Közben beérnek az élelmiszer áruházba. A bevásárló kocsihoz

kapcsolt autóban aztán Toncsika megnyugszik. Vidáman kormányoz, nézgelődik. Csak akkor imitál hangos dudálást, amikor apu megáll valamelyik kiszolgáló pultnál.

A bevásárló kocsi tele van. Apu megnéz egy listát, nem felejtett-e el valamit. De minden rendben, be lehet állni a sorba a pénztárnál.

– Az autót nem vetted meg? – kérdi szemrehányóan Toncsika, amikor apu leadja az üzletben, és anélkül lépnek ki.

– De hisz az nem a mienk.

– De miért nem vetted meg?

– Toncsika, az nem eladó.

– Én meg nem bírok tovább gyalogolni – áll meg a kisfiú, megfeszítve magát azzal az erős elhatározással, hogy nem mozdul onnan egy tapodtat sem.

– Gyere, Toncsika. Anyu nem tud főzni, ha nem megyünk haza. És akkor ma nem lesz ebéd. Pedig palacsintát is akar készíteni.

De Toncsikára most ezzel sem lehet hatni. Nem és nem. Hát nem látja apu, hogy ő milyen kimerült?

Apu tanácstalanul áll mellette néhány másodpercig. Azután dönt: felkapja Toncsikát. Aki most elégedetten néz körül a világban. És míg apu egyik kezében két hatalmas csomaggal, a másikkban Toncsikát tartva balanszíroz hazafelé, a gyerek boldog mosollyal tekint szét: milyen szép is a világ.

Ez igen!

2010.08.20.

Augusztus 20. István király, államiságunk (nemrégiben még: alkotmányunk) és az új kenyér ünnepe. Nem is olyan régen a munka ünnepe is volt, napjainkban azonban olyan nagy a munkanélküliség, amelynél a munka ünneplése inkább nosztalgia, semmint ünneplésre méltó.

Egyik szupermarketünk éppen aktuális prospektusában sem feledkezik meg az ünnepről. Gusztusos, kemencében sült kenyeret ajánl, nemzeti szalaggal átkötve, *nemzeti kenyérré nyilvánítva*.

Csak tudnám, miért – és mitől – nemzeti.

Spórolni tudni kell

2010.08.20.

Minél többet költünk, annál többet spórolunk – hirdeti az egyik szupermarket.

Ez bizony, olyan szép, hogy nem is lehet igaz.

Hoppá!

A közmondás azt tartja, hogy akinek az Isten hivatalt ad, annak ész is ad.
Jó, jó. De mi van akkor, ha az a hivatal nem Istentől való?

Dolgoznak rajta

2010.08.29.

Ha a műsorvezető valakit arról faggat, hogy a tárgyalt témában történt-e már valami, volt-e előrelépés, gyakran kapja azt a választ, hogy *dolgozunk rajta*. Aminek többféle jelentése lehet:

- a.) Semmi az égvilágon.
- b.) Nem akarok beszélni róla.
- c.) Kérem, mellőzzük a kényes témákat.

Hírek

Sok mindennel vádolható a jelenlegi kormány. Azzal azonban semmiképpen, hogy unalmas lenne. Naponta több hír sokkol, borzolja az idegeinket.

Néhány a legfrissebbek közül:

Miniszterelnökünk bejelentette (nem ma, de a hírt ma hallottam), hogy szeptember elsején megkezdődik az első nemzeti tanév. A hírrel több gondom is van. Először is: miért nemzeti? Példának okáért az elsőosztályos tananyagban mi a nemzeti? És a többiben? Persze, minden országban a hazai nyelven tanítanak (kivéve a nemzetiségi iskolákat), az egyes tárgyakban kiemelve a hazai költőket, írókat, művészeket, tudósokat, általában azokat, akik sokat tettek a haladásért vagy hazájukért. De ezt a tényt magában foglalja az iskola helye, azaz, hogy milyen országban van.

No, és ezenkívül miben első? Tudtommal a tervezett változások nem alapjaiban változtatják meg a tanintézeteket, később a tanuló életében nem lesz jelentősége annak, hogy nemzetinek nevezett, avagy másfajta iskolába járt.

Azt nyilatkozta illetékes elvtárs... Jaj, bolondokat beszélek! Természetesen nem elvtárs, hanem úr. Szóval, irányt adott a közlekedés követendő irányának, imígyen: "A jövőben a vasút felé fordulunk".

Hát... ez sem új. Az idősebbeknek minden bizonnal ismerős. Jó, nem így mondták. De, ugye így már beugrik: *Arccal a vasút felé!*

A Kékfényben hallottam, hogy bűnözők rendőrruhát vettek, úgy követték el tettüket. Én meg csak ámulok és bámulok: akárki vehet rendőrruhát? Mert akkor minden esetre én is veszek. Ki tudja? Tán jól jön majd egyszer valamire.

Kivonják a 75 wattos izzókat a forgalomból. Holnaptól csak energiatakarékos égőt lehet kapni. A jelenlegi árának tízszereséért. Ezzel szemben az új tovább tart. Nekem nyolc éve van egy régi, amit ritkán használok, csak akkor, ha az egyik fiókban keresek valamit. Abszolút elégedett vagyok az élettartamával. A fogyasztása pedig – a ritka alkalmazás révén – szinte semmi.

Kérem szépen, nagylány vagyok, tessék rám bízni, hogy mit használok. Úgyis azt részesítem előnyben, amivel spórolni tudok. Ezzel azonban csak a kiadásaimat

növelem.

Boross Péter korszakalkotó ötlettel áll ismét elő. Most például azt ötlötte ki, hogy az ügyészséget, no és a bíróságot alá kéne rendelni a mindenkori kormányfőnek. No, most spéciéi a jobboldalinak.

Nesze neked, semlegesség!

Jósda

2010.09.09.

Ma már törődnek a lelkünkkel is. No, meg természetesen a jövőnkkel. Ennek érdekében pedig az egyik tévé ingyen jóslatokat nyújt. A kíváncsi ember csak telefonál, megmondja a keresztnevét, valamint azt, hogy hány éves, és hogy mire kíváncsi: a karrierjére, egészsége alakulására, házasságára vagy bármi másra. És azonnal megkapja a választ.

Es amikor már azt hittem, hogy ennél nem nyújthat többet egy jós, akkor újabb csodát hallottam. Ha valaki nem akarja mindenki füle hallatára elmondani a problémáját, elég, ha csak annyit kérdez: igen vagy nem?

És a jós megválaszolja.

Szóhoz sem jutok a bámulattól!

– Szervusz, haver. Búcsúzni jöttem

– Elutazol? Üdülni?

– Nem Afganisztánba megyek.

– Annyira pénzsűkében vagy?

– A! Nem a zsozsóért.

– ??

– Hazaszeretből.

– Ezt nem értem.

– Egy katonapolitikai szakértő tegnap is mondta, hogy – bár Afganisztán messze van – az ország érdekét szolgálja az, aki oda megy. Tudod, a dédapám Doberdónál, a nagyapám a Donnál védte az ország érdekét. Az apám kimaradt ebből. De én már újra megyek.

– Aztán melyik ország érdekében mész?

– Melyik, melyik... Látod, azt nem tudom. Arról nem beszélt az a pasas.

13

2010.09.13.

Ez a 13-a meglepetéssel szolgált. (Úgy látszik, valóban van a 13-as számban valami.) Egyik vallási műsorban hallottam, hogy az embert ért csapás végső soron Isten kegyes ajándéka azoknak, akiket szeret.

Nem tudom, vajon hány embert sikerült ezzel a vallás útjára terelni.

Nekem, értem

2010.09.19.

Soha még annyira nem figyelt rám a pénzpiac és az üzleti szektor, mint manapság. Meg kellett öregednem ahhoz, hogy megérjem: mennyire fontosnak tartja az érdekeimet a világ.

A pénzvilág azt se tudja, mivel járjon kedvemben. Különbféle kölcsönöket kínál *csak nekem* és *csak értem*. No, és a befektetések: jobbnál jobb ajánlatok, amelyek egyedül az *én* anyagi helyzetem stabilizálásához, javításához hivatottak hozzájárulni. Aztán az se semmi, hogy mekkora figyelmet fordítanak *gondtalan öregségemre*. No, és a biztosítások? Emberek százai, ezrei munkálkodnak azon, hogy amennyiben kár ér, azt minél kisebb veszteséggel megússzam. Hát nem csodálatos?

Még meghatóbban szólít meg az egyik bank: *Önért vagyunk*. Még a könnyem is kicsordult, amikor olvastam. Ha végiggondolom, mennyi fáradságba, sőt, mi több: mennyi pénzbe kerülhetett szegény banknak a megalapítása egyedül azért, hogy engem támogasson, hogy az én hasznomra legyen.

És akkor még nem beszéltem az üzleti szektorról. Mintha valamennyi ágazat összebeszélt volna: mindegyik azt lesi, azt kutatja, mire lenne szükségem. Törődnek az egészségemmel: számos gyógymódot, patikaszert és kiegészítő táplálékot, kosztot és életmódot javasolnak, hogy minél hosszabb életet éljek jó egészségben.

És a többi ipar: egyaránt versenyeznek a kegyeimért. *Egyedül Önért, Mert megérdemli* (hogyan honnan tudják?). Egyetlen problémám, hogy néha nem tudom, hova kell fordulni: megzavar a közlés: *csak nálunk*, vagy pláne, hogy *egyedül nálunk*.

Nyarlalni, üdülni: ide menjek, oda utazzam. Mindent megtalálok itt, illetve ott, amire szükségem van, ami felejtethetlenné teszi a pihenésemet, a szórakozásomat, a felüdülésemet.

A ruhaipart már nem is említem: mindig új ötlettel, új ajánlattal lep meg, aminek a viselésével ifjabb, karcsúbb leszek, és lepipálom a leghíresebb nyugati sztárokat.

Ó, ilyen körülmények mellett még a halálomat se várom elkeseredetten. Hisz a temetkezési vállalatok egymást túllicítálják, hogy minél szebb, minél jobb temetést rendezzenek nekem, lelkemnek minél kedvesebb dallamok között szórják hamvaimat az anyaföldbe.

Polgár László

2010.09.19.

Mozart zenéjére Polgár László az ég felé tekint, és ajkáról felcsendül Sarastro éneke:

– Ó, Isis, ó, Osiris...

Most már csak felvételtől, mert Polgár László nincs többé. Eltávozott az élők sorából, és magával vitte a torkában rejlő kincset. Ó, Isis, ó, Osiris, adjatok örök békét neki...

Hajléktalanok

Újabb kísérlet történt a hajléktalanok helyzetének a megoldására. Az eddigiek ugyanis nem vezettek eredményre.

Tarlós főpolgármester visszanyúlt a már egyszer felvetett megoldási javaslatához: meg kell tisztítani az aluljárókat a hajléktalanoktól.

Érvelése pedig úgy hangzik, hogy nem lehetünk elnézőek azokkal, akik nem

hajlandók a részükre fenntartott szállásokra menni.

Arról ez alkalommal is hallgatott, hogy kevés az ilyen szálláshely, és a meglévőkben elharapódzott a lopás, verekedés, gyilkosság. Pedig talán épp ezekért nem találják a hajléktalanok ezeket a helyeket vonzónak.

Kiegészítés Murphy törvényeihez

2010.11.06.

Ha valami véletlenül nem romlik el magától, mindig akad valaki, aki érvényt szerez a Murphy-törvényeknek.

Látlelet

2010.11.24.

A királyi tévé tegnap esti műsorában Korcsmáros György rendezőt szólaltatták meg abból az alkalomból, hogy felújították Arthur Miller drámáját, *Az ügynök halálát*. A téma közismert: a kisember vergődése, végül pusztulása a kapitalizmus embertelen körülményei között.

A darab aktualitását az adja – jegyzi meg a rendező –, hogy látleletet ad mai viszonyainkról.

Mit mondjak? Telitalálat.

Új módi

Természetesen nem ismeretlen dologról van szó, az előző rendszerben általában ezt alkalmazták.

Hogyan? Hogy mit?

Hát az államosítást.

És hogy most? Persze. Igenis, ma is alkalmazzák. Azaz: csak készülnek alkalmazni.

No, igen. Tudjuk, hogyne tudnánk, hogy az államosított gyár, szolgáltató egyáltalán nem képes gazdaságosan üzemeltetni valamit. Hogyne tudnánk, amikor már több mint 20 éve ezt tanuljuk.

Igen, igen. Ennek az ellenkezőjét tanultuk több mint kétszer 20 évig. Am az utóbbi két évtizedben kiderült, hogy azt az előzőt rosszul tanultuk. Mert hogy a maszek sokkal több gondot fordít a gazdaságosságra.

Hogy most akkor miért akarnak mégis államosítani? Dehogy butaságból! Nem tudja? Hisz megmagyarázták. Ez nem az az államosítás. Itt nincs semmiféle kommunista blabla. Sőt! Ez a mostani annyira nem az, gazdaságosabban képes termelni, szolgáltatni, eladni, mint a csak saját zsebre dolgozó maszek.

Mekkora szerencsénk van, hogy erre rájöttek! Ki tudja, meddig kínlódhattunk volna a magángazdasággal?

Mégiscsak van eszük a kapitalistáknak.

Kultúra

2010.11.26.

Az új hatalom nagy gondot fordít a kultúra terjesztésére. Ennek jegyében megreformálja a médiát. Elsősorban is közös rendelkezési jog alá rendezi az államiakat. Pillanatnyilag ugyan ez csak a vallási műsorok növelésében, a Kárpát-medencei problémák napi szintű ismertetésében, a magyarság érzésvilágának, öntudatának terjesztésében és motiválásában jelentkezik, no és néha egy-egy kulturális műsor közvetítésében, ez utóbbit – tekintettel a gyér érdeklődésre – kifejezetten az éjszakai órákban.

A nagyobb kereskedelmi tévék sem akarnak lemaradni. Az egyik a játékműsort a jóslás váltja fel, ami a másikon is megjelenik, jelenleg még szerényen, éjszaka. Az egyik vallási műsort is beiktat, amit naponta közvetít.

Ám a kereskedelmi tévé a bevételekből él. Ezért a közízléshez is jobban kell alkalmazkodnia. Valószínűleg úgy gondolja, hogy az ízlésnevelés állami feladat. Nos, a nagyközönség számára folytatódik a Való Világ, a Megasztár, a Vacsoracsata. Újabban pedig egy biztos sikerrel kecsegtető műsor tűnt fel: celebek szórakoznak. A műsor emblematizált figurája pedig nem más, mint Tündiké, ugri-bugri mozgással és bájos mosollyal.

Az ember időnként azt hiszi, hogy már nincs lejjebb. És lám, nincs az a lent, amit ne lehetne alulmúlni.

Kísérlet járja be Magyarországot

2010.12.07.

Ezt nyilatkozta Járay Zsigmond. És ez a kísérlet – így a nyilatkozat tovább – roppant nagy rizikóval jár. Kétséges ugyanis a kimenetele. Bizonyos, hogy a várható pozitív eredményeket meghaladó negatívumok is vannak.

Mi, a kísérleti nyuszik pedig döbbenet hallgatjuk. Ugyanis a mi életünkről, a mi és utódaink jövőjéről van szó.

Miközben tovább kísérletezik a kormány.

Balga magyar

2010.12.13.

Egy nemrég végzett felmérés – az előzőekhez hasonlóan – ékesen bizonyította: balgaságban a magyarok viszik a pálmát.

Ugyanis kevésre becsülik a közelmúltban kivívott demokráciát. Gondolom, kitalálták, hogy kicsoda, micsoda ennek az oka. Hát természetesen Kádár János, és az általa fémjelzett átkos, annak is a hetvenes, nyolcvanas évei.

Amit a balga magyar többre becsül ma is a jelenlegi rendszernél. Való igaz, akkor nem volt munkanélküliség, nyugodtan dolgozott és keresett, tollasodott, nem kellett rettegnie nincstelenségtől. Sőt, nyugodtan járhatott az utcán, akár sötétedés után is. Ráadásul tervezett, jövőt épített.

Ám az nem volt demokrácia! Az diktatúra volt!

Az új kormány próbálkozik. Hogy mivel? Sokkal keményebb diktatúra kiépítésével, mint amilyen az a lagymatag, puha volt. És várja az eredményt.

**Ez a
261
példány**

**ISBN 978-9
ISSN 0866-4420**

Felelős kiadó Simor András

Felelős szerkesztő Tabák András

**2012 Vasas-Köz Kft. nyomda
Felelős vezető Badó Géza**

Terjeszti a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság

**Minden egyes kötet 250 Ft-os áron megvásárolható vagy
postai utánvétellel megrendelhető az EZREDEVÉG című folyóirat
kiadóhivatalában**

(1082 Budapest, Baross utca 61. IV. emelet 410.)
